

سیمای اقتصادی و خلاصه عملکرد

حوزه اقتصادی استان آذربایجان شرقی

بسمه تعالی

استانداری آذربایجان شرقی

معاونت هماهنگی امور اقتصادی

سیمای اقتصادی و خلاصه عملکرد حوزه اقتصادی استان آذربایجان شرقی

دقتربرنامه ریزی، بودجه و تحول اداری

این اثر مشمول قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه ناشر، نشر یا پخش یا عرضه کند تحت پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

• عنوان: **سیمای اقتصادی و خلاصه عملکرد حوزه اقتصادی استان**

آذربایجان شرقی

- هماهنگی و مدیریت: علی جهانگیری - طاهر روحی - میرصمد ابراهیم پور
- گردآوری و تدوین: علی جهانگیری - علی محمودی - میکائیل ملازاده -

جعفر شیخی

- ویراستاری: میکائیل ملازاده - فاطمه مصطفوی
- ویرایش: علی محمودی - حسین فیروزی - میرمحمد حسینی مزرعه شادی -
- موسی یاری خسروشاهی - فرامرز معلمزاده محله - رحمان فلاح - لیلا امامی - نیر مددی - یوسف محمدزاده - مهدی فرشی - جعفر آذری - بهنام ایران پژوهی -

رسول آزاد مهر - حسن بویچی

- تاریخ و نوبت چاپ: اول ۱۴۰۰

- ناشر: انتشارات عمیدی

- تعداد صفحه: ۸۲ صفحه وزیری

- شابک: ۶-۲۶-۷۴۸۱-۶۲۲-۹۷۸
-

مقدمه

رصد مستمر عملکرد و نظارت بر اجرای برنامه‌های حوزه اقتصادی استان در بخش‌های مختلف از جمله وظایف مهم معاونت اقتصادی استانداری می‌باشد. ایجاد هماهنگی‌های لازم در این بخش و اطمینان از اجرای برنامه‌ها از الزامات اساسی توسعه اقتصادی استان است که بدون رصد نظام مند و تهیه گزارش‌های مستند و مستمر از عملکرد دستگاه‌های مرتبط، امکان پذیر نخواهد بود.

لذا معاونت اقتصادی گزارش‌های ماهانه و فصلی از عملکرد حوزه اقتصادی تهیه کرده و مورد ارزیابی قرار می‌دهد. گزارش سالانه "سیمای اقتصادی و خلاصه عملکرد حوزه اقتصادی استان" هم در همین راستا تهیه شده تا امکان ارزیابی مقایسه‌ای عملکرد دستگاه‌ها نسبت به سالهای قبل بوجود آمده و عملکرد برنامه‌های سالانه این حوزه در اختیار مسئولین، کارشناسان و علاقمندان قرار بگیرد. واجب است که از مدیران محترم دستگاه‌های اجرایی و همکاران آنها و همچنین از همکاران حوزه که در تهیه این گزارش نقش موثری داشته‌اند سپاسگزاری نمایم.

علی جهانگیری

معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری آذربایجان شرقی

چکیده موارد قابل توجه در عملکرد اقتصادی استان:

- ❖ سهم بخش اقتصادی خدمات، صنعت و کشاورزی در سال ۹۸ در ایجاد اشتغال به ترتیب ۴۳ و ۳۵,۹ و ۲۱,۱ درصد بوده است.
- ❖ نرخ بیکاری استان در سال ۹۹ از ۱۰ به ۷ درصد کاهش یافته که ۰,۳ درصد کاهش وجود داشته است.
- ❖ بر اساس آخرین آمار ارائه شده از سوی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان، نرخ بیکاری در سال ۹۹ برابر با ۷ درصد می‌باشد.
- ❖ این استان با ۳۷۳۶ واحد صنعتی، چهار درصد از تعداد کل واحدهای صنعتی، میزان سرمایه‌گذاری و اشتغال کشور را به خود اختصاص داده است.
- ❖ در سال ۱۳۹۸ تعداد پروانه‌های بهره‌برداری صادره در بخش صنعت ۵۶۳ فقره بوده که در مقایسه با سال ۹۷ (۴۷۹ فقره) رشدی معادل ۱۷,۵ داشته است. که به موجب آن:
- ✚ کسب رتبه دوم کشوری در صدور پروانه بهره‌برداری ایجاد
- ✚ کسب رتبه اول کشوری در صدور پروانه بهره‌برداری توسعه ای به این استان تعلق گرفته است.
- ❖ پروانه های بهره برداری صادره در بخش صنعت در ۱۲ ماهه اول سال ۹۹ تعداد ۵۵۱ واحد با حجم سرمایه گذاری ۴۴۲۲۳ میلیارد ریال بوده، که از نظر تعداد در مقایسه با ۱۲ ماهه سال ۹۸ (تعداد ۵۶۳ پروانه) ۲ درصد کاهش ولی از نظر میزان سرمایه گذاری ۶۹ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل افزایش داشته است.

- ❖ در سال ۱۳۹۸ با صدور جواز تاسیس تعداد ۲۰۹ واحد تولیدی جدید با حجم سرمایه گذاری ۸۹۳۱ میلیارد ریال و اشتغال مستقیم ۲۶۴۲ نفر رتبه دوم کشوری در بین استانها اخذ شده است.
- ❖ جوازهای های تاسیس صادره در سال ۹۹ تعداد ۲۱۰۸ فقره، که از نظر تعداد نسبت به ۱۲ ماهه سال ۹۸ (تعداد ۱۸۸۳ جواز)، به میزان ۱۲ درصد رشد مثبت داشته است.
- ❖ این استان رتبه اول را در میانگین زمان صدور جواز تاسیس برای شروع فعالیت های تولیدی در داخل شهرکهای صنعتی به خود اختصاص داده است.
- ❖ در سال ۹۹ تعداد ۱۰۲ واحد راکد صنعتی در استان به چرخه تولید بازگردانده شده است که منجر به صیانت از اشتغال بیش از ۵۰۰۰ نفر شده است.
- ❖ در سال ۹۹، ۷۹۲ طرح با مجموع سرمایه گذاری ۵۸۵۶۲ میلیارد ریال توسط سرمایه‌گذاران داخلی به بهره برداری رسیده است.
- ❖ در بازه زمانی تا پایان سال ۹۹ کل معادن استان ۸۰۴ مورد با ذخیره قطعی ۸/۷ میلیارد تن بوده است که نسبت به مدت مشابه سال قبل (تا پایان سال ۹۸)، از نظر تعداد ۲۰ درصد و از نظر ذخیره قطعی ۹۸ درصد رشد مثبت داشته است.
- ❖ تعداد معادن فعال جاری در بازه زمانی تا پایان سال ۹۹ به تعداد ۴۲۱ مورد با ذخیره قطعی ۲،۱ میلیارد تن است که نسبت به مدت مشابه سال قبل (تا پایان آذر ماه ۹۸)، از نظر تعداد معادن فعال ۹،۶ درصد رشد داشته است.
- ❖ پروانه های بهره برداری معادن استان در سال ۹۹ به تعداد ۳۸ فقره بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل (بالغ بر ۳۱ فقره) رشد مثبت ۲۲،۶ درصدی داشته است.

- ❖ در سال ۹۹ میزان تولید کنسانتره و شمش طلا به ترتیب بالغ بر ۲۷۰۰ تن و ۳۰۰ کیلوگرم شمش بوده است.
- ❖ در سال ۱۳۹۸ در حدود ۲۷۰ میلیارد تومان از محل حقوق دولتی موضوع قانون معادن در آمدزایی شده بود که نشانگر رونق در بخش معدن استان در همان سال بوده است. خوشبختانه در سال ۹۹ مبلغ ۸۶۴ میلیارد تومان از محل یاد شده، حقوق دولتی معادن استان وصول و به خزانه واریز شده است که رشد ۲۲۰ درصدی را نشان می دهد.
- ❖ در سال ۹۹ تعداد ۵۶ واحد معدنی راكد بازگردانی و فعال سازی شده است.
- ❖ برنامه استراتژیک - عملیاتی توسعه معادن و صنایع معدنی استان در راستای تعیین نیازها و اولویتهای بخش معدن و صنایع معدنی در ۵ سال آینده با رویکرد کاهش اتكاء به منابع دولتی و تکمیل زنجیره تولید و ارزش تدوین و ابلاغ گردیده است.
- ❖ تعداد شهرک ها و نواحی صنعتی مصوب استان ۵۶ و تعداد شهرکهای در دست بهره برداری ۴۶ مورد می باشد.
- ❖ در این استان تعداد ۴۰ خوشه کسب و کار شناسایی شده و از این تعداد ۸ مورد به اتمام رسیده و تحویل شبکه های فراگیر شده است و ۵ خوشه نیز در حال اجرا می باشد.
- ❖ در سال ۱۳۹۸ کل تولیدات محصولات کشاورزی استان به ۴۸۰۰۰۰۰ تن رسیده است.
- ❖ میزان تولید محصولات زراعی استان در سال ۹۸ حدود ۲,۵ میلیون تن بود که نسبت به سال ۹۷ رشد ۱۴ درصدی را نشان می دهد.
- ❖ تهیه و تدارک و توزیع کودها و سموم کشاورزی مورد نیاز کشاورزان نسبت به سال ۹۷ حدود ۲۲ درصد رشد داشته است.
- ❖ ضریب مکانیزاسیون به ۲,۱۲ اسب بخار در هکتار در پایان سال ۹۸ رسیده است. که دلایل توسعه مکانیزاسیون:

✚ تزریق اعتبار کافی و پیشرفت بیش از برنامه ابلاغی در

سالهای اخیر

✚ افزایش توزیع همزمان ادوات دنباله بند به همراه ماشین

الات کشنده

✚ توسعه خودکفایی در طراحی و ساخت ماشین الات و ادوات

دنباله بند بخش کشاورزی و حذف وابستگی

❖ میزان تولید محصولات باغی استان در سال ۹۹ (۱۲۰۵۰۲۶ تن) نسبت به سال ۹۸ رشد مثبت ۱۷ درصدی داشته است.

❖ مساحت گلخانه های به بهره برداری رسیده در سال ۹۸، ۱۳۴ هکتار بوده و با توجه به اینکه مجموع وسعت گلخانه های استان تا انتهای سال ۹۷، ۱۶۷ هکتار بوده است لذا معادل ۳۳ درصد کل گلخانه های به بهره برداری رسیده در سال ۹۸ ایجاد شده است.

❖ در سال ۹۹ نیز معرفی به بانک ۱۵۹ طرح گلخانه به مبلغ ۱۲۷۶۹۲۷۰ میلیون ریال در سطح ۱۳۸ هکتار بوده و جذب در سال ۹۹ برابر ۱۲ طرح به مبلغ ۴۰۲۹۷۶۰ میلیون ریال و سطح ۵۹ هکتار گلخانه جدید بوده است. لذا

✚ کسب مقام اول کشوری از لحاظ تعداد

✚ کسب مقام سوم کشوری از لحاظ سطح گلخانه ها

❖ ارزش صادرات غیرنفتی استان در سال ۹۹ به ارزش ۱ میلیارد و ۴۱۳ میلیون دلار بوده است.

❖ در سال ۹۹ ارزش واردات از گمرکات استان ۸۰۰ میلیون دلار بوده است که نسبت به سال ۹۸ به میزان ۲۵ درصد و از نظر وزنی نیز به میزان ۱۵ درصد رشد منفی داشته است که ناشی از شیوع ویروس کرونا می باشد.

- ❖ ناحیه تخصصی کفش و مصنوعات چرمی استان در مساحتی بالغ بر ۳۵ هکتار و با ظرفیت ۳۰۰ واحد تولیدی توسط بخش خصوصی طراحی و هم اکنون در دست احداث می‌باشد.
- ❖ در راستای خط مشی حرکت به سمت ایجاد اقتصاد دانش بنیان، تعداد ۱۴۲ شرکت دانش بنیان در استان آذربایجان شرقی ایجاد گردیده است.
- ❖ از ابتدای شروع نمایشگاه ربع رشیدی RINOTEX تا به حال بیش از ۱۰۷۹۸ طرح در نمایشگاه رینوتکس حضور یافته و از این تعداد طرح حضور یافته در نمایشگاه بیش از ۷۰۰ طرح تجاری سازی شده است. این موضوع بیانگر سرمایه‌گذاری روی شاخصه علم و فناوری است.
- ❖ در حال حاضر تعداد ۲۱ مرکز رشد با ۲۳۷ واحد فناوری در استان مستقر هستند.
- ❖ افزایش واحدهای تولیدی مواد ضد عفونی کننده از ۴ واحد به ظرفیت ۵۰۰ هزار لیتر در روز، قبل از شیوع کرونا به ۴۶ واحد تولیدی با ظرفیت ۶ میلیون لیتر در روز
- ❖ افزایش واحدهای تولیدی و صنفی ماسک از ۱ واحد تولیدی به بیش از ۱۳۰ واحد صنعتی و صنفی با بیش از یک میلیون عدد ماسک در روز
- ❖ با تمهیدات صورت گرفته در استان حدود ۱,۹ میلیون لیتر واردات الکل و ۱,۱ میلیون لیتر تولید مواد ضد عفونی کننده الکلی و ۳,۵ میلیون لیتر تولید مواد ضد عفونی کننده غیر الکلی و حدود ۲۸ میلیون عدد ماسک به تولید رسیده است.
- ❖ در طول سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹، مبلغ ۳۷۳۲۱,۷ میلیارد ریال تسهیلات بانکی به ۳۴۵۵۹ طرح در قالب اعتبارات تبصره ۱۸، رونق تولید، بازسازی و نوسازی، اشتغال پایدار روستایی و نهادهای حمایتی پرداخت گردیده است.

- ❖ در سال ۹۹، از محل تسهیلات ویژه بنگاه‌های به شدت آسیب دیده از ویروس کرونا تاکنون به تعداد ۱۵۳۴۲ واحد و به مبلغ ۴۴۵۴,۲ میلیارد ریال تسهیلات پرداخت شده است.
- ❖ در سال ۹۸ در قالب ۶ طرح مصوب، مبلغ ۹۱,۴ میلیون دلار سرمایه‌گذاری خارجی صورت گرفته که نسبت به سال ۹۷ از نظر مبلغ حدود ۳ برابر افزایش داشته است.
- ❖ در سال ۹۹، ۱۰ طرح به مبلغ ۱۷۹,۴۹ میلیون دلار سرمایه‌گذاری خارجی تصویب شده است و ۹ طرح به مبلغ ۱۲,۷۷ میلیون دلار سرمایه‌گذاری خارجی به بهره‌برداری رسیده است.
- ❖ در سال ۹۸ تعداد کل جلسات کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید ۱۶۷ مورد با تعداد ۱۴۱۱ مصوبه بوده است که ۴۲,۵ درصد مصوبات اجرایی شده، ۱۶,۳ درصد اجرا نشده و بقیه نیز در حال اجرا هستند.
- ❖ در سال ۹۹، کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید با تعداد ۱۴۰ جلسه و ۶۴۵ مصوبه برگزار شده است که از این تعداد مصوبه، تعداد ۳۲۹ مصوبه (۵۱٪) اجرا شده، ۲۸ مصوبه (۴,۳٪) اجرا نشده و بقیه نیز در حال اجرا می‌باشند.
- ❖ در سال ۱۳۹۸، تعداد ۹ جلسه رسمی شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی در استان تشکیل شده که منجر به تصویب ۴۳ مصوبه در سطح ملی و ۴۴ مصوبه در سطح استانی شده است.
- ❖ بر اساس آخرین ارزیابی وزارت کشور در ۱۰ ماهه سال ۱۳۹۸ از عملکرد شوراهای استانی گفتگوی دولت و بخش خصوصی، عملکرد شورای استان آذربایجان شرقی شایسته و در حد انتظار ارزیابی شده است.

- ❖ در سال ۹۹، تعداد ۱۱ جلسه رسمی شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی در استان تشکیل شده که منجر به تصویب ۳۷ مصوبه در سطح ملی و ۹۵ مصوبه در سطح استانی شده است.
- ❖ در بخش گردشگری تعداد ۹۲ پروژه توسط بخش خصوصی با حجم سرمایه گذاری ۸۵۰۰۰ میلیارد ریال و پیش بینی اشتغال ۴۸۲۰ نفر در حال اجرا می باشد.
- ❖ این استان رتبه اول را در تحقق برنامه های جهش تولید در بین استانها مطابق با نامه معاونت طرح و برنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت را به خود اختصاص داده است.
- ❖ بیش از ۲۰۰ واحد صنعتی استان در سایت توانیران ثبت و بیش از ۶۰۰ محصول جهت جلوگیری از واردات معرفی شده است.
- ❖ ساخت داخل و بومی سازی ماشین آلات تمام اتوماتیک تولید ماشین سه لایه بهداشتی و ماشین آلات معدنی و قطعات لکوموتیو به میزان ۶۸ میلیون دلار

فهرست مندرجات

۱	شاخصهای کلان اقتصادی.....	۱
۱-۱	سهم بخشهای عمده اقتصادی در اشتغال استان (برحسب درصد).....	۱-۱
۱-۲	تولید ناخالص داخلی استان به تفکیک بخشهای عمده اقتصادی.....	۱-۲
۱-۳	نرخ بیکاری استان.....	۱-۳
۱-۴	نرخ تورم استان (برحسب درصد).....	۱-۴
۲	تسهیلات بانکی.....	۲
۳	بخش صنعت و معدن.....	۳
۳-۱	بخش صنعت.....	۳-۱
۳-۱-۱	واحدهای صنعتی استان.....	۳-۱-۱
۳-۱-۲	پروانههای بهره برداری صادره.....	۳-۱-۲
۳-۱-۳	جوازهای تاسیس صادره در سال ۹۸.....	۳-۱-۳
۳-۲	بخش معدن.....	۳-۲
۳-۲-۱	آخرین وضعیت معادن استان.....	۳-۲-۱
۳-۲-۲	آخرین وضعیت معادن فعال استان.....	۳-۲-۲
۳-۲-۳	آخرین وضعیت معادن غیر فعال استان.....	۳-۲-۳
۳-۲-۴	پروانه های بهره برداری از معادن استان.....	۳-۲-۴
۳-۲-۵	پروانه های اکتشاف و کشف معادن استان.....	۳-۲-۵
۳-۳	اطلاعات شهرکها و نواحی صنعتی استان.....	۳-۳
۳-۳-۱	عملکرد شرکت شهرک های صنعتی استان.....	۳-۳-۱
۳-۴	اهم اقدامات شاخص بخش صنعت و معدن استان.....	۳-۴
۳-۴-۱	بخش صنعت.....	۳-۴-۱
۳-۴-۲	بخش معدن.....	۳-۴-۲
۴	بخش کشاورزی.....	۴
۴-۱	وضعیت اراضی کشاورزی.....	۴-۱
۴-۲	تولیدات زراعی:.....	۴-۲
۴-۳	تولیدات باغی.....	۴-۳
۴-۴	تولیدات دام و طیور و فرآورده های دامی:.....	۴-۴

۴-۵	فعالیت های کشاورزی.....	۲۴
۴-۶	فعالیت های ترویجی.....	۲۴
۴-۷	مکانیزاسیون.....	۲۴
۴-۸	اهم اقدامات انجام شده مدیریت صنایع کشاورزی و نظام مهندسی کشاورزی	۲۶
۵	بخش سرمایه گذاری.....	۲۷
۵-۱	سرمایه گذاری داخلی.....	۲۷
۵-۲	سرمایه گذاری خارجی.....	۲۷
۶	کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید.....	۲۹
۷	بخش گردشگری.....	۳۱
۸	پروژه های مصوب اقتصاد مقاومتی سال ۹۸ و جهش تولید سال ۹۹.۳۳	
۹	بازرگانی خارجی.....	۳۹
۹-۱	صادرات غیرنفتی استان.....	۳۹
۹-۲	واردات استان.....	۴۲
۱۰	گمرکات استان.....	۴۳
۱۰-۱	گمرک تبریز.....	۴۳
۱۰-۲	گمرک مراغه.....	۴۳
۱۰-۳	گمرک سهلان.....	۴۳
۱۰-۴	گمرک جلفا.....	۴۴
۱۱	بخش تعاون.....	۴۵
۱۲	بخش اصناف.....	۴۷
۱۲-۱	آمار اصناف استان در سال ۹۸.....	۴۷
۱۲-۲	ساماندهی اتحادیه های صنفی.....	۵۰
۱۳	اقتصاد دانش بنیان.....	۵۳
۱۳-۱	وضعیت شرکتهای دانش بنیان استان.....	۵۳
۱۳-۲	مراکز رشد و واحدهای فناور استان.....	۵۳
۱۳-۳	نمایشگاه نوآوری و فناوری ربع رشیدی Rinotex 2019.....	۵۴
۱۴	خلاصه عملکرد کمیته اقتصادی و مناطق مرزی ستاد مقابله با کرونا استان	۵۵
۱۵	پیوستها.....	۶۳

۱- شاخص‌های کلان اقتصادی

۱-۱- سهم بخش‌های عمده اقتصادی در اشتغال استان

اشتغال همواره از دغدغه‌های اصلی سیاستگذاران اقتصادی بوده است و اشتغال و به طور کلی "نیروی انسانی"، در مسائل اقتصادی جایگاه ویژه‌ای دارند. تجزیه و تحلیل روند اشتغال و ساختار آن در سطح استان و مناطق مختلف آن، مستلزم شناخت دقیق استعدادهای و توان بالقوه بخشها و ترکیب آن در مناطق است تا بتوان برنامه‌ریزی و اشتغالزایی متوازن و متعادل را در هر یک از بخشها و مناطق محقق ساخت. رشد بخشهای اقتصادی گویای پیشرفت هر ناحیه و منطقه است و برخورداری از هدف و مسیری خاص برای فعالیتهای اقتصادی در هر مکان، مشخص‌کننده پیشرفت آن مکان در یک زمینه خاص اقتصادی است. مهمترین بخشهای اقتصادی و درصد سهم بخش‌های اقتصادی در اشتغال این استان به شرح زیر است:

۱-۱-۱- بخش کشاورزی:

بخش کشاورزی یکی از بخشهای اصلی فعالیتهای اقتصادی است که با وجود مزیت‌های نسبی اقتصادی چشم‌گیر، از حیث توسعه اشتغال معمولاً بخشی فروکاهنده و دارای محدودیت ارزیابی میشود. نگاهی به سهم اشتغال بخش کشاورزی در استان نشان میدهد که در سال ۹۷ نسبت به سال ۹۶ سهم اشتغال بخش کشاورزی در استان با درصد تغییر افزایشی ۸/۱ درصد بوده است. اما در سال ۹۸ نسبت به سال ۹۷ روند کاهشی بوده است. لذا برای سال ۹۹ جهت جلوگیری از فرایند کاهشی برنامه‌ریزی‌های لازم صورت گرفته است.

۱-۱-۲- بخش صنعت:

صنعت، یکی از مهمترین عناصر و عوامل رشد و توسعه اقتصادی است. رشد و توسعه بخش صنعت، زمینه و امکان رشد و توسعه سایر بخشها از جمله کشاورزی، بهداشت و درمان، حملونقل و انرژی را فراهم میکند. بنابراین بخش صنعت در تحولات اقتصادی کشور نقش کلیدی ایفا میکند و به واسطه اهمیتی که در ایجاد تقاضا و تأمین مواد اولیه، کالاهای واسطه‌ای و سرمایه‌ای با منشأ صنعتی برای بخش‌های مختلف اقتصاد دارد، می‌تواند به نقش کلیدی خودکفا عمل کند. اما با

توجه به نقش کلیدی تحریمها روی بخش صنعت، در این بخش شاهد در سال ۹۷ نسبت به سال ۹۶ شاهد درصد تغییر کاهشی ۱۰/۵۲ درصدی بوده ولی در سال ۹۸ این روند از رشد برخوردار بوده است. اما برای افزایش رشد یا جلوگیری از کاهش، برنامه ها و تمهیدات خاصی برای سال های آتی اتخاذ شده است. از مهمترین این برنامه ها توجه و حمایت ویژه از فناوری های نوین در قالب شرکت های دانش بنیان می باشد.

۱-۱-۳- بخش خدمات:

بخش خدمات از ارکان اساسی فعالیت های اقتصادی است. این بخش با ظهور شهرنشینی شکل گرفته و با گسترش شهرنشینی پوشش وسیع تری می یابد. در حال حاضر سیاستگذاران اقتصادی در کشورهای در حال توسعه باید به این نکته توجه داشته باشند که دیگر نمی توان محورهای توسعه را تنها در بخش کشاورزی یا صنعت جستجو کرد، بلکه باید به کمک فناوری های نوین، بخش خدمات را در فرایند توسعه اقتصادی در یک موقعیت استراتژیک قرار داد.

همان طور که در جدول (۱-۱) نشان داده شده است در سال ۹۷ نسبت به سال ۹۶ در بین بخش های اقتصادی استان، بخش خدمات و کشاورزی به ترتیب با اختصاص ۶/۴ درصد و ۸/۱ درصد رشد داشته است و در مقابل بخاطر تشدید تحریمها شاهد کاهش رشد ۱۰/۵ درصدی در بخش صنعت هستیم اما در سال ۹۸ نسبت به سال ۹۷ روند تقریباً تثبیت شده است. آمار مذکور بیانگر این است که طی دوره مطالعه توزیع شاغلین به نفع مشاغل خدماتی (بخش خدماتی که از فناوریهای نوین استفاده می کنند باعث این افزایش شده است.) بوده و سهم اینگونه مشاغل روز به روز در حال افزایش می باشد.

جدول (۱-۱): سهم بخش‌های عمده اقتصادی در اشتغال استان در سال ۹۸ نسبت به سال ۹۷

بخش عمده اقتصادی	سال ۱۳۹۶	سال ۱۳۹۷	سال ۱۳۹۸
خدمات	۴۰/۴	۴۳	۴۳
صنعت	۳۹/۹	۳۵/۷	۳۵/۹
کشاورزی	۱۹/۷	۲۱/۳	۲۱/۱
مجموع	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰

منبع: مرکز آمار ایران

۲-۱- تولید ناخالص داخلی استان به تفکیک بخش‌های عمده اقتصادی

در میان شاخص‌های اقتصاد کلان، تولید ناخالص داخلی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. زیرا نه تنها به عنوان مهم‌ترین شاخص عملکرد اقتصادی در تجزیه و تحلیل‌ها و ارزیابی‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد، بلکه بسیاری از دیگر اقلام کلان اقتصاد محصولات جنبی محاسبه و برآورد آن محسوب می‌گردند. با بررسی بخش‌های مختلف اقتصادی در زمینه تولید ناخالص داخلی مندرج در جدول (۲-۱) نتیجه می‌شود که بخش خدمات همانند موضوع اشتغال در این زمینه نیز با اختصاص بیش از ۵۰/۵ درصد از کل تولید ناخالص داخلی استان در سال ۱۳۹۵ در رتبه اول استانی قرار داشته و بخش‌های صنعت و کشاورزی به ترتیب با ۳۸/۸ درصد و ۱۰/۷ درصد در رتبه‌های بعدی از این حیث قرار دارند.

جدول (۲-۱): میزان تولید ناخالص داخلی استان به تفکیک بخش‌های عمده اقتصادی

تولید ناخالص داخلی به تفکیک بخش‌ها (جاری)	سال ۱۳۹۵	
	ارزش (میلیارد ریال)	سهم از کل درصد
تولید ناخالص داخلی بدون نفت (به قیمت بازار)	خدمات	۲۵۷۲۷۲
	صنایع و معادن	۱۹۷۹۵۱
	کشاورزی	۵۴۴۲۷
	مجموع	۵۰۹۶۵۰
		۱۰۰

منبع: بر اساس آخرین آمار حساب‌های منطقه‌ای - مرکز آمار ایران

۳-۱- نرخ بیکاری استان

با توجه به تحریم‌ها و فشارهای گسترده‌ای که در طول چند سال گذشته به اقتصاد کشور تحمیل شده اکثر اقتصاددانان نرخ بیکاری را بیش از ۲۰ درصد برای این

استان پیش بینی کرده بودند. در حالیکه برنامه ریزی و تمهیدات اتخاذ شده در جهت سوق فعالیت های اقتصادی به بخش خدمات و کشاورزی و ایجاد زیرساختها و واحدهای صنعتی جدید و رفع گلوگاههای صنعتی استان، همانطور که در جدول (۳-۱) نشان داده شده است منجر به کاهش ۰/۳ درصدی نرخ بیکاری نسبت به سال ۹۸ شده است. بر اساس آخرین آمار ارائه شده از سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان، نرخ بیکاری در سال ۹۹ برابر با ۷ درصد می باشد.

جدول (۳-۱): مقایسه نرخ بیکاری سال ۹۹ نسبت به سال ۹۸

دوره	نرخ بیکاری (درصد)	درصد تغییر نسبت به سال ۹۸
سال ۱۳۹۸	۱۰	-۰,۳
سال ۱۳۹۹	۷	

منبع: مرکز آمار ایران

۲- تسهیلات بانکی

در حال حاضر تعداد ۶۶۱ واحد بانکی دولتی و ۲۴۷ واحد بانکی خصوصی در استان فعالیت می‌کنند. بررسی عملکرد بانک‌های استان طی سال‌های ۱۳۹۵-۱۳۹۸ در زمینه جذب سپرده‌ها نشان می‌دهد که حجم سپرده‌های مردم نزد بانک‌های استان با متوسط رشد سالانه ۳۰ درصد، از ۲۷۷۱۹۶ میلیارد ریال در سال ۱۳۹۵ به ۶۱۷۵۶۳ میلیارد ریال در آذرماه سال ۱۳۹۸ رسیده که نشانگر افزایش سهم استان از میزان مانده سپرده‌های کل کشور از ۲/۵ درصد به ۲/۸ درصد می‌باشد.

جدول (۱-۲): تسهیلات تکلیفی پرداختی (سال‌های ۹۹-۹۸-۱۳۹۷)

عملکرد نوع تسهیلات		پرداخت شده	
		تعداد	مبلغ (میلیارد ریال)
برنامه تولید و اشتغال (صنعت) (تبصره ۱۸)		۷۲	۶۰۹۸
برنامه تولید و اشتغال (کشاورزی) (تبصره ۱۸)		۲۴۹	۱۰۳۱۹
تسهیلات روستایی		۳۴۷۱	۳۹۱۲
طرح رونق تولید		۲۵۷	۸۱۸۱
طرح بازسازی و نوسازی		۴۳	۱۳۴۵
تسهیلات تکلیفی نهادهای حمایتی		۲۶۰۹۴	۷۰۷۸۸
مشاغل خانگی		۴۳۷۳	۳۸۷,۹
مجموع		۳۴۵۵۹	۳۷۳۲۱,۷

منبع: خانه صنعت و معدن، اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی، اداره کل کمیته امداد خمینی، اداره کل بهزیستی، جهاد کشاورزی و سامانه کارا

جدول (۲-۲): تسهیلات ویژه بنگاه‌های به شدت آسیب دیده از ویروس کرونا تا تاریخ ۱۴۰۰/۱/۳۰

عملکرد نوع تسهیلات		پرداخت شده	
		تعداد	مبلغ (میلیارد ریال)
تسهیلات ویژه بنگاه‌های به شدت آسیب دیده از ویروس کرونا		۱۵۳۴۲	۴۴۵۴,۲

منبع: اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی

جدول (۲-۳): مانده تسهیلات و سپرده‌های بانکی استان تا پایان سال ۹۹

عنوان	مانده (میلیارد ریال)
مانده کل سپرده‌های بانکی (بعد از کسر سپرده قانونی)	۸۴۴۴۸
مانده کل تسهیلات بانکی (جاری و غیر جاری)	۵۲۴۵۷۴

منبع: سایت بانک مرکزی

۳- بخش صنعت و معدن

توسعه اقتصادی هر کشوری به کارایی و ترکیب بهینه بخشهای مختلف اقتصادی اعم از کشاورزی، صنعتی و خدماتی بستگی دارد و برای رسیدن به توسعه پیشرفته باید رابطه شدیدی بین سه بخش اقتصادی یاد شده وجود داشته باشد. اما در این میان نقش صنعت در اقتصاد جهانی و روند توسعه کشورها بر کسی پوشیده نیست چراکه این بخش با سهم ۴۰ درصدی از ارزش تولید ناخالص جهان، نقش خطیری در رشد و توسعه اقتصادی کشورها ایفا می کند.

آنچه که امروزه باعث تفاوت در درجه توسعه یافتگی کشورها شده، میزان فعالیتهای صنعتی این کشورها و توان نیروی کار آنها در ارتقای کمی و کیفی تولیدات کارخانه ای است. در کشورهای در حال توسعه قدرت تولید نیروی انسانی در صنعت به طور قابل ملاحظه ای بیشتر از بخش کشاورزی است چراکه توسعه صنعت سبب افزایش میزان جمعیت فعال شاغل در حرفه های صنعتی، رشد ارزش افزوده و ارتقای درآمدهای سرانه می شود.

شواهد بیانگر این است که تحقق پیشرفت های فنی و فناوری طی سه قرن اخیر سبب رشد و توسعه اقتصادی کشورهای پیشرفته شده است. این کشورها هر کدام با فاصله زمانی متفاوت به مرحله صنعتی شدن رسیده و ناگهان پس از رسیدن به این مرحله خیزش بزرگ خود را در توسعه اقتصادی آغاز کردند.

برای اینکه کشور از نظر صنعتی پیشرفت کند باید رویکرد سیاستگذاری برای توسعه صنعتی، چنان باشد که شرایط ثبات اقتصادی را با اتخاذ سیاست های اقتصادی سازگار با توسعه صنعتی فراهم کرد. همچنین برای توسعه صنعتی، نیازمند تجارت متکی بر صادرات صنعتی که به عنوان عامل مهمی برای ارتقا رقابت پذیری صنعتی است، می باشیم.

همچنین با قرار گرفتن ایران در زنجیره تولید جهانی و همگام با فرایند جهانی شدن اقتصاد و صنعت، می توان شاهد رفاه بیشتر شهروندان و پیشرفت صنعتی در کشور بود

۳-۱- بخش صنعت

۳-۱-۱- واحدهای صنعتی استان

این استان با ۳۷۳۶ واحد صنعتی و با سرمایه گذاری ۲۰۹۹۹۷ میلیارد ریال و اشتغال ۱۱۶۲۱۶ نفر توانسته چهار درصد از تعداد کل واحدهای صنعتی، میزان سرمایه گذاری و اشتغال کشور را به خود اختصاص دهد.

جدول (۳-۱): تعداد کل واحدهای صنعتی استان در پایان سال ۱۳۹۹

کل واحدهای صنعتی		
تعداد	اشتغال (نفر)	سرمایه (میلیارد ریال)
۳۷۳۶	۱۱۶۲۱۶	۲۰۹۹۹۷

منبع: سامانه هماهنگ وزارت صنعت، معدن و تجارت

توضیح:

- میزان سرمایه و اشتغال برگرفته از اطلاعات پروانه‌های بهره‌برداری می‌باشد.

۳-۱-۲- پروانه‌های بهره‌برداری صادره

در شیوه نوین اقتصادی به منظور پویایی و رسیدن به رشد اقتصادی و بهبود عملکرد دنبال جذب سرمایه‌گذار، معرفی فرصت‌های سرمایه‌گذاری و همچنین معرفی مشوق‌های سرمایه‌گذاری هستند. با اتخاذ این رویکرد، این استان در سال ۹۸ با راه اندازی تعداد ۲۰۹ واحد تولیدی ایجاد در استان با حجم سرمایه‌گذاری ۸۹۳۱ میلیارد ریال و اشتغال مستقیم ۲۶۴۲ نفر رتبه دوم کشوری را در بین استانها به خود اختصاص داده است و همچنین با راه اندازی طرح توسعه ۳۴۴ واحد با حجم سرمایه گذاری ۱۶۹۹۵ میلیارد ریال با افزایش اشتغال ۴۸۲۴ نفر رتبه اول در صدور پروانه بهره‌برداری توسعه ای در کشور را به خود اختصاص داده است. همانطور که در جدول (۳-۲) نشان داده شده است از لحاظ پروانه بهره‌برداری عملکرد در سال ۹۸ نسبت به عملکرد سال ۹۷، به میزان ۱۷/۵۳ درصد رشد داشته است. در سال ۹۹ نیز تعداد ۵۵۱ پروانه بهره‌برداری با ارزش سرمایه گذاری ۴۴۲۲۳ میلیارد ریال و پیش بینی اشتغال ۹۳۱۰ نفر بوده است که از نظر ارزش سرمایه

گذاری ۶۹ درصد و از نظر پیش بینی اشتغال ۲۴ درصد رشد مثبت داشته است. با وجود شیوع بیماری کرونا و ایجاد محدودیتهای جدی در بخش تولید این امر نشان دهنده تاثیر برنامه ریزی ها و تمهیدات صورت گرفته در این حوزه بوده است.

در شرایط فعلی و تشدید تحریمها یکی از مهمترین فعالیت های صورت گرفته در سال ۹۹، بازگرداندن تعداد ۱۰۲ واحد صنعتی غیرفعال در استان به چرخه تولید بوده است که منجر به اشتغالزایی بیش از ۵۰۰۰ نفر شده است.

جدول (۲-۳): مقایسه تعداد پروانه های بهره برداری صادره استان در سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۷

درصد رشد از نظر تعداد	سال ۱۳۹۸			سال ۱۳۹۷			عنوان
	اشتغال (نفر)	سرمایه گذاری (میلیارد ریال)	تعداد صادره (فقره)	اشتغال (نفر)	سرمایه گذاری (میلیارد ریال)	تعداد صادره (فقره)	
	۷۵۱۶	۲۶۲۱۴	۵۶۳	۶۹۳۰	۴۸۴۸۸	۴۷۹	جمع کل

- تعداد پروانه های بهره برداری صادره استان در سال ۱۳۹۹ و مقایسه آن با سال ۹۸

درصد رشد از نظر تعداد	سال ۱۳۹۹			سال ۱۳۹۸			عنوان
	اشتغال (نفر)	سرمایه گذاری (میلیارد ریال)	تعداد صادره (فقره)	اشتغال (نفر)	سرمایه گذاری (میلیارد ریال)	تعداد صادره (فقره)	
	۹۳۱۰	۴۴۲۲۳	۵۵۱	۷۵۱۶	۲۶۲۱۴	۵۶۳	پروانه بهره برداری

منبع: سامانه هماهنگ وزارت صنعت، معدن و تجارت

۳-۱-۳- جوازهای تاسیس صادره

در سال ۹۸ جذب و توسعه سرمایه گذاری از طریق ۱۷۲۱ فقره جواز تاسیس ایجاد برای شروع سرمایه گذاری در داخل شهرک های صنعتی با پیش بینی سرمایه گذاری ۱۷۳۰۷ میلیارد تومان و پیش بینی اشتغال ۴۸۸۰۳ نفر که از رشد حدود ۳۱ درصدی نسبت به سال ۹۷ دارد.

همچنین در سال ۹۸ حمایت و توسعه سرمایه گذاری های موجود با صدور ۱۶۲ فقره جواز توسعه ای برای افزایش ظرفیت و تنوع محصولات تولیدی واحدهای صنعتی با پیش بینی افزایش سرمایه گذاری ۱۷۵۴ میلیارد تومان منجر به افزایش اشتغال بیش از ۲۵۳۷ نفر شده است. این استان در مجموع با صدور تعداد ۱۸۸۳ جواز تاسیس، پیش بینی سرمایه گذاری ۱۹۰۶۲۱ میلیارد ریال و اشتغال ۵۱۳۴۰ نفر توانسته رتبه اول در صدور جواز تاسیس را در بین استانها را به خود اختصاص دهد.

این امر بیانگر افزایش رغبت برای سرمایه گذاری در بخش صنعت استان نسبت به مدت مشابه سال گذشته دارد.

📈 لازم به ذکر است که در سال ۹۹ تعداد جوازهای تاسیس ایجاد شده ۱۹۳۰ مورد بوده است که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۱۲ درصد رشد مثبت را نشان می دهد.

جدول (۳-۳): الف - مقایسه جوازهای تاسیس صادره استان در سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۹۷

درصد رشد از نظر تعداد	سال ۱۳۹۸			سال ۱۳۹۷			جواز تاسیس
	اشتغال (نفر)	سرمایه گذاری (میلیارد ریال)	تعداد صادره (فقره)	اشتغال (نفر)	پیش بینی سرمایه گذاری (میلیارد ریال)	تعداد صادره (فقره)	
۳۱/۳۰	۵۱۳۴۰	۱۹۰۶۲۱	۱۸۸۳	۳۴۶۲۲	۱۰۰۱۵۳	۱۴۳۴	جمع کل

جدول (۳-۳): ب - تعداد جوازهای تاسیس صادره استان در سال ۱۳۹۹ و مقایسه آن با سال ۹۸

درصد رشد از نظر تعداد	سال ۱۳۹۹			سال ۱۳۹۸			جواز تاسیس
	اشتغال (نفر)	سرمایه گذاری (میلیارد ریال)	تعداد صادره (فقره)	اشتغال (نفر)	سرمایه گذاری (میلیارد ریال)	تعداد صادره (فقره)	
۱۲٪	۴۰۶۵۴	۱۸۸۰۵۰	۱۹۳۰	۴۸۸۰۳	۱۷۳۰۷۸	۱۷۲۱	ایجاد
۱۰٪	۳۴۲۶	۵۲۷۸۱	۱۷۸	۲۵۳۷	۱۷۵۴۳	۱۶۲	توسعه ای
٪ ۱۲	۴۴۰۸۰	۲۴۰۸۳۱	۲۱۰۸	۵۱۳۴۰	۱۹۰۶۲۱	۱۸۸۳	جمع کل

منبع: سامانه هماهنگ وزارت صنعت، معدن و تجارت

از نظر صدور کل جواز تأسیس نیز عملکرد سال ۹۹ با ۲۱۰۸ فقره نسبت به سال ۹۸، به میزان ۱۲ درصد رشد مثبت نشان می‌دهد.

۳-۲ بخش معدن

۳-۲-۱ معادن استان

همانطوری که در جدول (الف-۳-۴) نشان داده شده است میزان ذخایر فلزی استان به میزان ۵۵۵ میلیون تن ۷ درصد از ذخایر مواد معدنی استان را به خود اختصاص داده است. ذخایر غیرفلزی ۷۵ درصد از مواد معدنی را به خود اختصاص داده است که شامل ۶ میلیارد تن ذخیره مواد غیرفلزی است. مصالح ساختمانی نیز ۱۷ درصد از ذخایر مواد معدنی به تناژ ۱/۳ میلیارد تن به خود اختصاص داده است. سنگهای تزئینی با ظرفیت ۱۲۰ میلیون تن یک درصد از کل ذخایر مواد معدنی را به خود اختصاص داده است.

با نگاهی به جدول (ب-۳-۴) معلوم می‌شود در بازه زمانی تا پایان سال ۹۹ نسبت به سال ۹۸ روند تغییرات در شاخص‌های چهارگانه معادن استان مثبت بوده؛ به گونه‌ای که از نظر کل معادن ۲۰ درصد، از نظر میزان سرمایه‌گذاری حدود ۲۲,۴ درصد، از نظر اشتغالزایی حدود ۱۲ درصد و از نظر ذخایر قطعی حدود ۹۸ درصد رشد وجود داشته است.

(الف-۳-۴): حجم ذخایر فلزی، غیرفلزی و سایر مواد معدنی استان

ذخایر فلزی		ذخایر غیر فلزی		مصالح ساختمانی		سنگهای تزئینی	
تناژ	درصد از کل ذخایر مواد معدنی استان	تناژ	درصد از کل ذخایر مواد معدنی استان	تناژ	درصد از کل ذخایر مواد معدنی استان	تناژ	درصد از کل ذخایر مواد معدنی استان
۵۵۵ میلیون تن	۷ درصد	۶ میلیارد تن	۷۵ درصد	۱/۳ میلیارد تن	۱۷ درصد	۱۲۰ میلیون تن	۱ درصد

جدول (ب-۴-۳): مقایسه وضعیت معادن استان در بازه زمانی تا پایان سال ۹۹ نسبت به مدت مشابه سال ۹۸

شاخص	واحد سنجش	تا پایان ۹۹	تا پایان ۹۸	نرخ رشد (درصد)
کل معادن استان	تعداد	۸۰۴	۶۷۲	۲۰
میزان سرمایه گذاری	میلیارد ریال	۸۳۴۵	۶۸۲۱	۲۲/۴
اشتغال	نفر	۷۲۸۵	۶۵۰۴	۱۲
ذخیره قطعی	میلیارد تن	۸,۷	۴/۴	۹۸

منبع: سازمان صنعت، معدن و تجارت استان

۲-۲-۳-معادن فعال استان

با توجه به اهمیت معادن در پیشبرد اهداف پایه ای یک کشور و لزوم اتخاذ تمهیدات مناسب جهت استفاده از این ظرفیت در صنایع پیشرفته و اشتغال پیگیری موضوعات معدن در سال ۹۹ در اولویت برنامه های اقتصادی استان قرار گرفته و نتایج خوبی نیز در سایه تلاش های فعالین این حوزه کسب شده است و برنامه جامع و نقشه راه تکمیلی نیز برای سال ۹۹ نگاشته شده است. برای سال ۹۹ نسبت به سال ۹۸ همانطوری که در جدول (الف-۵-۳) آمده است روند تغییرات و نرخ رشد در بازه زمانی تا پایان دی سال ۹۹ نسبت به تا پایان دی سال ۹۸ در همه ابعاد و شاخص ها مثبت بوده و آمار و ارقام نشان دهنده افزایش میزان معادن فعال جاری، میزان سرمایه گذاری فعال جاری، اشتغال فعال جاری و ذخیره قطعی فعال جاری در بخش معادن استان می باشند. بطوری که در سال ۹۹ با ۹,۶ درصد رشد در کل معادن فعال جاری، ۴,۵ درصد در میزان سرمایه گذاری جاری، ۷ درصد در میزان اشتغال فعال جاری و ۵ درصد در ذخیره قطعی فعال جاری نسبت به سال ۹۸ وجود داشته است.

تا پایان سال ۱۳۹۹ نیز تعداد ۸۰۴ معدن وجود دارد که ۵۰۰ مورد آن فعال و بقیه (۳۰۴ مورد) غیرفعال (راکد) می باشند. در مجموع ۵۰۰ مورد معدن فعال، ۴۲۱ فقره معدن جاری فعال و ۷۹ مورد معدن دارای گواهی کشف فاقد فعالیت معدنی وجود دارد که در عین حال جزء معادن فعال استان محسوب می شوند.

جدول (الف-۵-۳): مقایسه وضعیت معادن فعال استان در بازه زمانی تا پایان سال ۹۹ نسبت به تا پایان سال ۹۸

شاخص	واحد سنجش	تا پایان ۹۹	تا پایان ۹۸	نرخ رشد معادن فعال جاری (درصد)
		فعال جاری	فعال جاری	
کل معادن استان	تعداد	۴۲۱	۳۸۴	۹/۶
میزان سرمایه گذاری	میلیارد ریال	۶۱۰۱	۵۸۳۷	۴/۵
اشتغال	نفر	۴۶۳۲	۴۳۲۱	۷
ذخیره قطعی	میلیارد تن	۲/۱	۲	۵

منبع: سازمان صنعت، معدن و تجارت استان

جدول (ب-۵-۳): وضعیت معادن فعال استان در سال ۹۹

تعداد کل معادن ۹۹	تعداد معادن فعال استان تا پایان سال ۹۹		تعداد غیرفعال (راكد)
	دارای اعتبار (معادن دارای گواهی کشف غیرفعال)	جاری	
۸۰۴ معدن	۷۹	۴۲۱	۳۰۴
	مجموع: ۵۰۰		

۳-۲-۳- معادن غیر فعال استان

مطابق با آمار و ارقام درج شده در جدول (۳-۶) در بازه زمانی تا پایان سال ۹۹ نسبت به تا پایان سال ۹۸ تعداد معادن غیر فعال استان از ۲۱۷ معدن به ۲۶۱ معدن افزایش یافته است. در این میان حدود ۱/۰۱ میلیارد تن از ذخایر قطعی استان نیز به صورت بالقوه باقیمانده است.

جدول (۳-۶): مقایسه وضعیت معادن غیر فعال استان در بازه زمانی تا پایان سال ۹۹

نسبت به تا پایان سال ۹۸

معادن غیرفعال استان				
شاخص	واحد سنجش	تا پایان ۹۹	تا پایان ۹۸	نرخ رشد (درصد)
کل معادن غیرفعال	تعداد	۲۶۱	۲۱۷	۲۰,۲
میزان سرمایه گذاری	میلیارد ریال	۳۹۷	۳۸۷	۲,۶
اشتغال	نفر	۱۷۶۱	۱۴۸۱	۱۸,۹
ذخیره قطعی	میلیارد تن	۱,۰۱	۰,۹۷	۴

منبع: سازمان صنعت، معدن و تجارت استان

۴-۲-۳- پروانه های بهره برداری از معادن استان

جدول (۷-۳)، وضعیت پروانه های بهره برداری در بازه زمانی تا پایان سال ۹۹ نسبت به تا پایان سال ۹۸، را نشان می دهد.

جدول (۷-۳): مقایسه پروانه های بهره برداری از معادن صادره در سال ۹۹ نسبت به سال ۹۸

پروانه بهره برداری صادره معادن				
بازه زمانی	تعداد	حداقل تناژ استخراج سالانه (تن)	سرمایه گذاری (میلیارد ریال)	اشتغال نفر
۱۲ ماهه ۹۹	۳۸	۲۳۳۹۰۳۰	۴۳۲	۲۹۹
۱۲ ماهه ۹۸	۳۱	۱۵۰۴۰۱۰	۲۴۳	۱۵۸

منبع: سازمان صنعت، معدن و تجارت استان

۵-۲-۳- پروانه های اکتشاف و کشف معادن استان

اطلاعات درج شده در جدول (۸-۳) نشان می دهد که مساحت محدوده دارای گواهی کشف در استان در بازه زمانی تا پایان سال ۹۹ نسبت به تا پایان سال ۹۸، از ۳۰ کیلومتر مربع به حدود ۳۱,۵ کیلومتر مربع افزایش یافته است.

جدول (۸-۳): مقایسه پروانه های اکتشاف و گواهی های کشف در سال ۹۹ نسبت به سال ۹۸

گواهی کشف				پروانه اکتشاف	
مساحت محدوده (کیلومتر مربع)	هزینه عملیات (میلیارد ریال)	تناژ ذخیره (میلیون تن)	تعداد (فقره)	تعداد (فقره)	بازه زمانی
۳۱,۵	۱۲۷	۳۲	۲۸	۵۵	سال ۹۹
۳۰	۱۲۲	۴۲	۲۵	۳۷	سال ۹۸

منبع: سازمان صنعت، معدن و تجارت استان

جدول (۳-۹): تعداد واحدهای تولیدی و ظرفیت صنایع معدنی استان

نام صنعت	تعداد واحدهای تولیدی عمده	ظرفیت اسمی تولید سالانه	تولید سالانه
صنعت شیشه	۴ واحد شامل آسافلوت، سهند جام، آذر شیشه و آذر مهر هریس	۶۹۰۰۰۰ تن	۶۳۰۰۰۰ تن
صنعت مس	۲ واحد شامل مس سونگون و مهر اصل	۳۲۰۰۰۰ تن	۳۲۰۰۰۰ تن
طلا	۲ واحد شامل اندریان - زرین داغ و شرف آباد	۵۴۰۰ تن کنسانتره طلا (شرف آباد) ۶۰۰ کیلوگرم شمش طلا (اندریان - زرین داغ)	۲۷۰۰ تن کنسانتره ۳۰۰ کیلوگرم شمش طلا
آهن اسفنجی	۱ واحد - میانه	۸۰۰۰۰۰ تن	۷۲۰۰۰۰ تن

منبع: سازمان صنعت، معدن و تجارت استان

۳-۳- اطلاعات شهرک‌ها و نواحی صنعتی استان

جدول (۳-۹): اطلاعات شهرک‌ها و نواحی صنعتی استان

موضوع	عنوان شاخص	واحد	تعداد
شهرک‌ها و نواحی صنعتی	شهرک‌ها و نواحی صنعتی مصوب	-	۵۶
	شهرک‌ها و نواحی صنعتی در دست بهره برداری (واگذاری زمین)	-	۴۶
مساحت	اراضی در اختیار	هکتار	۹۴۵۳
	زمین صنعتی	هکتار	۲۸۰۲
محیط زیست	ایستگاه آتش نشانی	ایستگاه	۵
	شهرک‌ها و نواحی صنعتی دارای تصفیه خانه در حال بهره برداری	-	۹
	واحدهای صنعتی متصل به تصفیه خانه	واحد	۱۶۰۸
	مساحت فضای سبز	هکتار	۳۳۰

منبع: شرکت شهرک‌های صنعتی استان

۳-۳-۱ عملکرد شرکت شهرک‌های صنعتی استان در سال ۱۳۹۹ و مقایسه آن با سالهای قبل

جدول (۳-۱۰): عملکرد شرکت شهرک‌های صنعتی استان

عنوان	دوره			تعداد قرارداد واگذاری زمین
	سال ۹۷	سال ۹۸	سال ۹۹	
	۳۵۸ فقره	۲۹۲ فقره	۳۷۵ فقره	۲۸,۲ درصد افزایش

منبع: شرکت شهرک‌های صنعتی استان

۲-۳-۳ خوشه های کسب و کار استان

موقعیت خوشه های کسب و کار استان:

در این استان ۴۰ خوشه کسب و کار جدید شناسایی که از این بین عملیات اجرایی ۸ مورد به اتمام رسیده و به شبکه های فراگیر انتقال یافته است. در حال حاضر نیز عملیات اجرایی ۵ خوشه کسب و کار که در جدول (۱۰-۲-۳) آمده است در حال اجرا می باشند.

جدول (۱۰-۲-۳): موقعیت خوشه های کسب و کار استان

ردیف	شرح	تعداد	عناوین
۱	تعداد خوشه های شناسایی شده	۴۰	سنگ تبریز، قطعات خودرو، کفش تبریز، لوازم خانگی تبریز، چرم تبریز، مبلمان تبریز، شیرینی، شکلات و تنقلات تبریز، تجهیزات نفت و گاز، طلا و جواهر تبریز، لاستیک و پلاستیک تبریز، شیر و لبنیات تبریز، آجیل و خشکبار تبریز، لپه سازی آذرشهر، سویا و نخود ممقان، سبزه و کشمش بناب، مراغه و ملکان، فرش و تابلو فرش تبریز، قیطان بافی تبریز، مبلمان مرنده، لوستر تبریز، سامورساز تبریز، تریکو بافی تبریز، مرغداری تبریز، حوله بافی تبریز، محصولات چوبی تبریز، آجر و سفال تبریز، خشکبار مرنده، خیارشور و شوربیجات باسمنج، آجر و سفال شبستر، بستنی سنتی تبریز، زغال اخته کلیبر، گل محمدی اسکو، قیطان بافی و کشیافی، بافندگی تارو پودی و منسوجات، پوشاک، طراحی و مبیل، پارچه کشبافت و گلاب بافت، ریسندگی انواع نخ، منتب تبریز و مرنده، چاپ و نشر تبریز، قلم زنی روی نقره، باتیک اسکو
۲	تعداد خوشه های در حال اجرا	۵	حوله بافی تبریز، تجهیزات نفت و گاز تبریز، نخودچی ممقان، صنایع چوبی و مبلمان مرنده، فرش و تابلو فرش تبریز
۳	تعداد خوشه های پایان یافته (انتقال یافته به شبکه های فراگیر)	۸	قطعات خودرو، کفش چرمی، سنگ، لوازم خانگی، مبلمان چرم، سبزه و کشمش بناب، مراغه و ملکان، آجیل و خشکبار تبریز

۴-۳ اقدامات شاخص بخش صنعت و معدن استان

۱-۴-۳ بخش صنعت

ایجاد ناحیه صنعتی تخصصی کفش و مصنوعات چرمی

پیرو بازدید رئیس جمهور محترم از بازار کفش تبریز و درخواست فعالین صنعت کفش مبنی بر ساماندهی و توسعه صنعت کفش و مصنوعات چرمی، ناحیه صنعتی تخصصی کفش و مصنوعات چرمی با سرمایه گذاری بخش خصوصی و حمایت های دولتی در زمینی به مساحت ۳۵ هکتار در جوار آزاد راه پیامبر اعظم (ص) و راه آهن

در دست احداث تبریز- تهران مکانیابی و طراحی شده و هم اکنون در دست احداث می باشد که ویژگی های کلی آن به شرح جدول (۱۱-۳) هستند:

جدول (۱۱-۳): مشخصات ناحیه صنعتی کفش و مصنوعات چرمی

مشخصات ناحیه صنعتی کفش و مصنوعات چرمی	
میزان سرمایه گذاری	۷۰۰۰ میلیارد ریال
پیش بینی اشتغال	۵۰۰۰ نفر
مساحت	۳۵ هکتار
تعداد واحدهای کارگاهی بزرگ و متوسط	۱۶۳ واحد
تعداد واحدهای کارگاهی به صورت مجتمع طبقاتی	۲۱۶ واحد
پیشرفت فیزیکی ناحیه	۸۵٪

منبع: انجمن کفش استان

۲-۱-۴-۳- اتمام پروژه خط انتقال اتیلن میاندوآب به تبریز و شروع فاز آزمایشی

عملیات اجرایی پروژه خط لوله انتقال اتیلن میاندوآب - تبریز به طول ۱۶۵ کیلومتر و با هشت ایستگاه و صرف اعتباری بالغ بر ۶۸۰ میلیارد ریال، در سال ۱۳۹۷ شروع و در بهمن ماه ۱۳۹۸ به بهره برداری رسیده است.

۲-۴-۳- بخش معدن

منطقه آذربایجان شرقی از نظر بعضی فلزات، زغال سنگ و معادن غیر فلزی غنی است. در سطح استان معادن مس، سرب، روی و آنتیموان وجود دارد و معادن دیگری از قبیل آهن و منگنز شناخته شده اند که تاکنون بهره برداری از آنها به عمل نیامده است. معدن مس در ناحیه ارسباران واقع شده و ذخیره تقریبی آن در حدود ۶۰۰۰۰۰ تن و معدن مزرعه در ۲۴ کیلومتری شمال اهر با ذخیره حدود ده میلیون تن می باشد. معدن آنتیموان که حاوی عنصر شیمیایی است که در داروسازی و ساختن رنگ مورد استفاده قرار می گیرد در امتداد ارتفاعات تخت سلیمان و کوه سور به شکل سولفور یافت می شود. سنگ گچ به فراوانی در آذربایجان یافت می شود و مراکز عمده آن، میانه، صوفیان، مراغه، هشتروند، سراب و حومه بستان آباد می باشد. معادن سنگ آهک در چله خانه صوفیان، داش کسن آذر شهر، شیخ الاسلام مراغه، آغچه قشلاق و افشار میانه، اوغان سراب، عریان تپه و جلفای مرند وجود دارد. از دیگر معادن این استان می

توان به معدن سرب و روی (در میانه و مرند)، کائولن، سنگ آهن، زغال سنگ، دیاتومیت، پوکه معدنی، نمک، سنگ‌های تزئینی و ساختمانی، شن و ماسه اشاره کرد. ذیلاً به اهم پروژه های این بخش اشاره می شود.

۱-۲-۴-۳- اجرای پروژه مجتمع نفلین سینیت سراب

این طرح که در مساحت ۵۰۰ هکتار و در ۲۵ کیلومتری جاده سراب به تبریز قرار دارد، با هدف تولید پودر آلومینا و بوهمیت و نمک‌های صنعتی جمعاً با ظرفیت حدود ۱۳۴۰۰۰ تن به منظور استفاده در تولید شمش آلومینیوم و شیشه و کود کشاورزی - بهداشتی ظرف حدود ۴ سال از زمان شروع اجرای طرح به بهره‌برداری خواهد رسید. با راه‌اندازی کامل این مجموعه ۴۳۰۰ نفر به طور مستقیم و غیر مستقیم مشغول کار خواهند شد (به پیوست ۱ رجوع شود).

۲-۲-۴-۳- اجرای پروژه تولید مس کاتدی

این طرح که در مساحت ۴۵ هکتار و در مجتمع مس سونگون ورزقان قرار دارد، با هدف تولید کاتد مس و اسید سولفوریک جمعاً با ظرفیت حدود ۵۰۰ هزار تن در سال به منظور استفاده در صنایع پایین دستی صنایع الکترونیک و شیمیایی و ... تا پایان ۱۴۰۲ به بهره‌برداری خواهد رسید. با راه‌اندازی کامل این مجموعه ۲۴۵۰ نفر به طور مستقیم و غیر مستقیم مشغول کار خواهند شد (به پیوست ۲ رجوع شود).

۲-۲-۴-۳- پروژه تولید مس کاتدی به روش هیپ لیچینگ

این طرح که در مساحت ۸۴ هکتار و در مجتمع مس سونگون ورزقان قرار دارد، با هدف تولید کاتد مس جمعاً با ظرفیت حدود ۳ هزار تن در سال به منظور استفاده در ساخت قطعات مسی و اجزاء تجهیزات الکترونیکی و الکتریکی تا پایان ۱۴۰۰ به بهره‌برداری خواهد رسید. با راه‌اندازی کامل این مجموعه ۲۳۰ نفر به طور مستقیم و غیر مستقیم مشغول کار خواهند شد (به پیوست ۳ رجوع شود).

۴-۲-۳ بهره برداری از پروژه معدن آهک گوره درق اهر

این طرح که در مساحت ۴۰۰ هکتار و در مجاورت جاده تبریز - اهر قرار دارد، با هدف تولید سنگ آهک جمعاً با ظرفیت حدود ۱۰۰ هزار تن در سال به منظور استفاده در تولید آهک هیدراته تا پایان ۱۳۹۸ به بهره‌برداری خواهد رسید. با راه‌اندازی کامل این مجموعه حدود ۱۰۰ نفر به طور مستقیم و غیر مستقیم مشغول کار خواهند شد (به پیوست ۴ رجوع شود).

۵-۲-۴-۳ شروع عملیات اجرایی پروژه کنسانتره مس - مولیبدن فاز ۳ تغلیظ

این طرح که در مساحت ۷ هکتار و در مجتمع مس سونگون ورزقان قرار دارد، با هدف تولید کنسانتره مس و کنسانتره مولیبدن جمعاً با ظرفیت حدود ۱۵۱ هزار تن در سال به منظور استفاده در تولید مس کاتدی و صنایع آلیاژی و ریخته‌گری و ... تا پایان ۱۴۰۲ به بهره‌برداری خواهد رسید. با راه‌اندازی کامل این مجموعه ۱۰۲۰۰ نفر به طور مستقیم و غیر مستقیم مشغول کار خواهند شد (به پیوست ۵ رجوع شود).

توجه: اطلاعات تفصیلی پروژه‌ها در بخش پیوست‌ها، بند ۱۵ گزارش آمده است.

از جمله برنامه‌های عملیاتی که در بخش توسعه معادن و صنایع معدنی استان دیده شده است می‌توان به:

- پشتیبانی از تولید مواد معدنی دارای ارزش افزوده بالا با صدور مجوزهای معدنی
- حقوق دولتی معادن
- انجام بازرسی توسط سازمان‌های مرتبط با موضوع از جمله سازمان صنعت، معدن و تجارت
- فعالسازی معادن غیرفعال استان
- تکمیل برنامه استراتژیک توسعه معادن و صنایع معدنی استان
- تصویب برنامه استراتژیک توسعه معادن و صنایع معدنی استان در مراجع ذیربط و ابلاغ به دستگاه‌های مربوطه
- اجرای پروژه معدن آهک گوره درق اهر اشاره کرد.

از اهم اقدامات صورت گرفته در حوزه معدن:

برنامه تکمیل زنجیره ارزش فلزات اساسی شامل ۵ طرح شمش مس و آهن (مس سونگون - فولاد میانه - فولاد حدید بناب - فولاد استوند آذر مراغه) و برنامه ریزی برای راه انداز آنها در سال ۹۹

- وصولی بیش از ۲۳۵ میلیارد تومان حقوق دولتی معادن و واریز آن به خزانه که از رشد بیش از دو برابری برخوردار است
- تشکیل کارگروه طرح احیاء، فعالسازی و توسعه معادن کوچک مقیاس
- تفاهم نامه با شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران در خصوص خرید تضمینی - ایجاد واحد فرآوری - کمک به زیر ساختها و عملیات اکتشافی و غیره در راستای فعالسازی و احیا معادن
- عقد قرارداد پهنه اکتشافی سونگون - تکاب با ایمیدرو
- عقد قرارداد پهنه اکتشافی زون ۲ توسط کنسرسیوم اکتشاف
- عملیات اجرایی طرح مانیتورینگ معادن استان
- تشکیل کارگروه جلوگیری از برداشت غیرمجاز در معادن شن و ماسه

۴- بخش کشاورزی

۴-۱ وضعیت اراضی کشاورزی

جدول (۴-۱-الف): وضعیت اراضی کشاورزی استان

جنگل	اراضی مرتع	میزان اراضی کشاورزی نسبت به وسعت استان	مساحت کل اراضی کشاورزی	وسعت استان (کیلومتر مربع)
۱۸۸ هزار هکتار یک درصد از جنگلهای کشور	۲,۴۷۳ میلیون هکتار (۳ درصد از مراتع کشور)	۲۷ درصد	۱,۲۵۷ میلیون هکتار	۴۵۴۸۱ ۲,۸ درصد از وسعت کشور

منبع: آمارنامه سازمان جهاد کشاورزی (سال ۱۳۹۷)

جدول (۴-۱-ب): وضعیت اراضی زیرکشت زارعی و باغی

اراضی زیرکشت محصولات باغی (آبی و دیم)	اراضی زیرکشت محصولات زراعی		کل اراضی آیش
	آبی	دیم	
۱۰۷ هزار هکتار ۷,۵ درصد	۱۸۹ هزار هکتار ۱۳,۵ درصد	۶۳۲ هزار هکتار ۴۵ درصد	۴۸۲ هزار هکتار ۳۴ درصد

منبع: آمارنامه سازمان جهاد کشاورزی (سال ۱۳۹۷)

۴-۲- تولیدات زراعی:

جدول (۴-۲): مقایسه آمار محصولات زراعی سال ۹۹ با سال ۹۸

تولیدات زراعی

رتبه میزان تولید در کشور ^c	درصد از کل تولید کشور ^c	میزان تولید سال زراعی ۹۹-۱۴۰۰ (تن)		میزان تولید در سال ۹۸ (تن)	محصولات عمده تولیدی استان
		عملکرد ^b	پیش بینی ^a		
۱۴	۳	-	۲۴۰۰۰۰	۲۴۴۲۹۳۲	جمع میزان تولید محصولات زراعی
۲	۹,۳	۵۰۶۳۰۰	۵۶۰۰۰۰	۵۶۴۵۵۲	یونجه
۸	۵,۴	۶۷۰۱۲۰	۶۷۰۰۰۰	۶۹۷۱۱۴	گندم
۱۰	۴,۳	۱۴۳۲۱۷	۱۲۹۰۰۰	۱۲۹۵۸۹	جو
۱	۲۳	۱۰۶۷۲	۱۰۵۶۸	۱۳۶۹۴	پنبه
۵	۵,۷	۲۷۷۹۵۰	۲۷۰۰۰۰	۲۷۸۶۰۲	سیب زمینی
۵	۷,۵	۱۷۹۲۰	۱۷۱۴۹	۲۷۲۱۷	حبوبات
۱۳	۳	۸۲۶۷۰	۸۰۰۰۰	۸۰۰۱۳	پیاز
۹	۲,۹	۷۲۹۷	۶۶۹۵	۶۳۷۵	چغندر قند

a پیش بینی برای پایان سال زراعی ۱۴۰۰ - ۹۹ (پایان شهریور سال ۱۴۰۰) می باشد.

b آمار نهائی بر اساس سامانه پهنه بندی در حال نهائی شدن می باشد.

c درصد و رتبه از کل تولید کشور بر اساس آمار اعلامی وزارت جهاد کشاورزی در سال ۱۳۹۸ می باشد.

منبع: معاونت تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی استان (سال ۱۳۹۸)

۴-۳- تولیدات باغی

جدول (۴-۳): آمار مقایسه‌ای تولیدات باغی سال ۹۹ با سال ۹۸

رتبه میزان تولید در کشور ^a	درصد از کل تولید کشور ^a	میزان تولید در سال ۹۹ (تن)		میزان تولید در سال ۹۸ (تن)	محصولات عمده تولیدی استان
		عملکرد	پیش بینی		
۷	۴,۴	۱۲۰۵۰۲۶	۱۳۷۴۶۳۹	۱۰۲۹۹۵۲	جمع میزان تولید محصولات باغی
۲	۹,۶	۶۰۵۷۷	۱۳۳۴۱۶	۴۲۴۴۷	زردآلو
۲	۱۳,۷	۶۴۴۰۲۴	۶۷۷۹۲۲	۵۶۲۲۴۷	سیب درختی
۳	۷,۸	۲۲۰۵۲	۳۰۰۹۸	۲۰۲۳۳	گردو

بخش کشاورزی ■ ۲۳

رتبه میزان تولید در کشور ^a	درصد از کل تولید کشور ^a	میزان تولید در سال ۹۹ (تن)		میزان تولید در سال ۹۸ (تن)	محصولات عمده تولیدی استان
		عملکرد	پیش بینی		
۵	۷,۱	۳۰۹۳۹۷	۳۳۰۳۱۱	۲۳۷۳۶۶	انگور
۱۲	۳	۴۷۹۲۲	۴۵۵۲۷	۵۶۲۲۷	هلو و آلو و شفتالو
۲	۱۳,۱	۱۸۶۷۶	۲۱۸۸۱	۱۶۳۲۹	گوجه
۲	۹,۸	۱۳۶۰۹	۱۴۱۶۶	۱۲۲۲۴	آلبالو
۱۴	۱,۷	۴۸۹۸	۱۰۳۶۳	۵۴۶۶	گیلاس
۱۰	۴,۴	۶۱۴۹	۱۶۳۶۸	۵۶۰۰	بادام
۷	۲	۵۰۰۰	۵۰۰۰	۴۸۷۹۵	گلخانه های مدرن (تن / هکتار)

^a رتبه و درصد بر اساس آمار نامه وزارت جهاد کشاورزی در سال ۹۸ می باشد.

منبع: مدیریت امور باغبانی سازمان جهاد کشاورزی استان (سال ۱۳۹۸)

۴-۴- تولیدات دام و طیور و فرآورده های دامی:

جدول (۴-۴): مقایسه آمار تولیدات دام و طیور و فرآورده های دامی در سال ۹۹ با سال ۹۸

رتبه میزان تولید در کشور	درصد از کل تولید کشور	میزان تولید در ۱۲ ماهه ۹۹ (تن)		میزان تولید در سال ۹۸ (تن)	نام محصول
		عملکرد ^b	پیش بینی ^a		
۳	۶	۵۵۳۰۰	۵۴۷۹۰	۵۵۲۰۰	گوشت قرمز
۱۱	۲,۸	۸۷۷۰۰	۸۷۷۰۰	۸۵۰۷۰	گوشت سفید (مرغ)
۳	۹,۵	۹۶۳۰۰	۹۶۳۰۰	۹۴۵۱۰	تخم مرغ
۲	۱۳,۴	۱۵۳۸۱	۱۵۳۱۷	۱۵۰۱۷	عسل
۶	۵	۵۷۵۰۷۰	۵۷۵,۷۰	۵۵۸۹۰۰	شیر خام
۶	۵,۵	۸۲۹۷۵۱	۸۲۹۱۷۷	۸۰۸۶۹۸	جمع تولیدات دامی
۱۴ ^c	۱,۳	۵۳۵۱	۶۶۹۰	۶۸۱۲	گوشت آبزیان

^a پیش بینی برای کل سال ۹۹ می باشد. ^b عملکرد برای نه ماه می باشد. ^c درصد و رتبه بر اساس آمار

نامه وزارت جهاد کشاورزی در بین استان های غیر ساحلی در سال ۹۷ می باشد.

۴-۵- فعالیت های کشاورزی

جدول (۴-۵): مقایسه فعالیت های کشاورزی در سال ۹۸ با سال ۹۷

رتبه در کشور	جمع تا کنون	عملکرد در سال ۹۸	عملکرد سال ۹۷	واحد	عنوان
۷	۳۰۳۵۳	۴۸۵	۸۱۱۰	هکتار	احداث شبکه های فرعی (ثقلی مدرن)
اجرا شده ۱۰ در دست اجرا ۵	۷۱۲۳۰	اجرا شده ۳۰۸۲ در دست اجرا ۷۰۱۶	۲۴۲۵	هکتار	احداث شبکه های آبیاری تحت فشار و خرده مالکی
۳	-	رقم ثابت	۷۷۸۰۰۰	هکتار	وسعت اراضی زراعی
۵	-	رقم ثابت	۱۱۲۰۰۰	هکتار	وسعت اراضی باغی
۷	۲۲۳	۱۳۴	۱۷	هکتار	گلخانه های مدرن
-	-	۱۱۹ هکتار	۱۵۱,۶۰۹۶	هکتار	عملکرد ممانعت از تغییر کاربری
۳	۱۹۸,۶	۳۲,۳ (۹ ماهه)	۲۷,۳	هزار تن	سردخانه
۳	۲۰۹۹	۳۷۶,۰۱ (۹ ماهه)	۱۷۷,۳	هزار تن	صنایع تبدیلی
-	۱,۹۴	۱,۹۴	۱,۹۲	اسب بخار	ضریب مکانیزاسیون کشاورزی
-	-	-	۳۲۶۰۰۰	نفر	تعداد بهره بردار بخش کشاورزی

منبع: معاونت تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی استان (سال ۱۳۹۹)

۴-۶- اهم اقدامات انجام شده مکانیزاسیون:

۴-۶-۱ ادوات کشاورزی توزیع شده (دستگاه)

جدول (۴-۷): ادوات کشاورزی توزیع شده در سال ۹۸ با سال ۹۷

نوع	سال ۱۳۹۷	در سال ۱۳۹۸
انواع تراکتور	۱۲۰۵	۷۸۳
کمباین	۱۸	۴۶
ادوات دنباله بند	۱۲۳۶	۱۰۴۰

منبع: مدیریت مکانیزاسیون سازمان جهاد کشاورزی استان (سال ۱۳۹۸)

۲-۶-۴ پلاک گذاری ماشینهای کشاورزی (دستگاه)

جدول (۴-۸): آمار تشکیل پرونده و پلاک گذاری ماشین آلات کشاورزی در سال ۹۹ با سال ۹۸ و ۹۷

نوع	سال ۱۳۹۷	در سال ۱۳۹۸	در سال ۹۹
بازدید و نصب پلاک	۱۷۲۲	۵۶۹۷	۴۴۶۴

منبع: مدیریت مکانیزاسیون سازمان جهاد کشاورزی استان (سال ۱۳۹۸)

۷-۴-۴ اهم اقدامات انجام شده مدیریت صنایع کشاورزی و نظام مهندسی کشاورزی

جدول (۴-۹): اهم اقدامات انجام شده در بخش صدور مجوز در سال ۹۹ با سال ۹۸

ردیف	مرجع صدور	نوع فعالیت	نوع عملیات	از بدو تا قبل از سال ۹۸	سال ۹۸	دوازده ماهه ۹۹	تجمعی (از اول تا تاریخ گزارش)
۱	نظام مهندسی کشاورزی	گلخانه	تاسیس	۳۹۵	۲۳۰	۱۷۷	۸۰۲
			بهره برداری	۱۲۰	۴۳	۴۰	۲۰۳
۲		قارچ	تاسیس	۲۴	۶	۳	۳۳
			بهره برداری	۱۵	۱	۱	۱۷
۳		دام و طیور	تاسیس(دام)	۲۸۴	۱۸۹	۱۰۲	۵۷۵
			بهره برداری(دام)	۱۵۷	۵۸	۵۲	۲۶۷
			تاسیس(طیور)	۱۹۹	۶	۱۳	۲۱۸
			بهره برداری(طیور)	۳۱۱	۱۴	۳۲	۳۵۷
۴		شیلات	تاسیس	۵۴	۱۱	۳	۶۸
			بهره برداری	۷۲	۱۰	۸	۹۰
۵		دام روستایی	بهره برداری	۵۳۶۴	۱۵۹۳	۱۴۳۸	۸۳۹۵
۶		گیاهپزشکی	بهره برداری	۴۸۳	۹۰	۵۷	۶۳۰
۷		شرکت های مکانیزاسیون کشاورزی	بهره برداری	۲	۱	۰	۳
۸		آزمایشگاه های آب و خاک	بهره برداری	۰	۰	۳	۳
-		سایر	بهره برداری	۰	۰	۰	۰
۹	صنایع کشاورزی	فراوری محصولات کشاورزی (باغی، زراعی، دام و طیور و شیلات)	تاسیس	۰	۱۳۲	۱۱۳	۲۰۶۶
			بهره برداری	۰	۵۹	۳۹	۴۲۷
		خوراک دام و طیور	تاسیس	۰	۹	۱۶	۱۴۶
			بهره برداری	۰	۱۳	۱۶	۵۱
		۱۱	سردخانه	تاسیس	۰	۲۲	۲۱

ردیف	مرجع صدور	نوع فعالیت	نوع عملیات	از بدو تا قبل از سال ۹۸	سال ۹۸	دوازده ماهه ۹۹	تجمعی (از اول تا تاریخ گزارش)
			بهره برداری	۰	۱۰	۷	۷۰
-		سایر	بهره برداری	۰	-	-	-

منبع: مدیریت صنایع کشاورزی سازمان جهاد کشاورزی و سازمان نظام مهندسی کشاورزی استان (سال ۱۳۹۹)

۱-۱- ۴-۸- اهم اقدامات انجام شده مدیریت امور اراضی استان در سال ۹۹

ردیف	عنوان طرح	تعداد	مساحت (هکتار)
۱	شناسایی تغییر کاربری غیر مجاز	۳۸۶۸	۱۳۹,۲۹۲۲
۲	طرح دعوی	۵۰۰	-
۳	قلع و قمع اجرا شده احکام صادره	۲۵۹	۲,۳۱۸۴
۴	قلع و قمع اجرا نشده احکام صادره	۹۴	۰,۸۷۳۵
۵	قلع و قمع به استناد تبصره ۲ ماده ۱۰	۱۱۸۸	۶۵,۰۱۳۸
۶	مجوزهای تبصره یک ماده یک = معاف =	۴۵۲ ۳۵	۱۲۲,۷۹۸۴ ۱۸,۶۸۶۰
۷	مجوزهای تبصره چهار ماده یک	۳۳۹	۹۷,۹۳۳۶
۸	قرارداد واگذاری طرحهای کشاورزی و وابسته کشاورزی	۷	۳,۳۴۸۱
۹	قرارداد واگذاری طرحهای غیر کشاورزی	۳	۳,۳۳۰۶

۵- بخش سرمایه گذاری

خوشبختانه علی‌رغم تحریم‌های شدید خارجی که با هدف ایجاد رکود و ممانعت از توسعه اقتصادی کشور اعمال می‌شود، سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی مطلوبی در استان اتفاق افتاده است؛ از جمله اینکه در بخش سرمایه‌گذاری داخلی، در سال ۱۳۹۹ تعداد ۷۹۲ طرح با مجموع سرمایه‌گذاری ۵۸۵۶۲ میلیارد ریال به بهره‌برداری رسیده است. ضمناً نه طرح با میزان ۱۲,۷۷ میلیون دلار سرمایه‌گذاری خارجی در بخش‌های صنعت و انرژی به بهره‌برداری رسیده است.

۵-۱ سرمایه‌گذاری داخلی

در سال ۹۹، از بین تعداد ۷۹۲ طرح داخلی با مجموع سرمایه‌گذاری ۵۸۵۶۲ میلیارد ریال، سهم بخش صنعت تعداد ۵۵۱ طرح با ارزش سرمایه‌گذاری ۴۴۲۲۳ میلیارد ریال و سهم بخش کشاورزی ۲۳۵ طرح با ارزش سرمایه‌گذاری ۱۲۶۹۹ میلیارد ریال بوده است. در بخش گردشگری نیز به علت آسیب‌های اقتصادی ناشی از ویروس کرونا تعداد ۶ طرح با ارزش سرمایه‌گذاری حدود ۱۶۴۰ میلیارد ریال به بهره‌برداری رسیده است.

جدول (۵-۱): حجم سرمایه‌گذاری داخلی در طرح‌های به بهره‌برداری رسیده استان (در سال ۱۳۹۹)

بخش	تعداد طرح‌های بهره‌برداری شده	سرمایه‌گذاری (میلیارد ریال)
صنعت	۵۵۱	۴۴۲۲۳
گردشگری	۶	۱۶۴۰
کشاورزی	۲۳۵	۱۲۶۹۹
جمع	۷۹۲	۵۸۵۶۲

منبع: دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط

۵-۲ سرمایه‌گذاری خارجی

در سال ۹۸، تعداد ۳ طرح با میزان سرمایه‌گذاری ۵,۴۸ میلیون دلار سرمایه‌گذاری خارجی صورت گرفته است. در سال ۹۹ نیز، تعداد ۹ طرح به مبلغ ۱۲,۷۷ میلیون دلار سرمایه‌گذاری تحقق یافته است.

جدول (۵-۲): میزان سرمایه‌گذاری خارجی

عنوان سال	تعداد طرح‌های سرمایه‌گذاری مصوب	میزان سرمایه‌گذاری خارجی مصوب (میلیون دلار)	تعداد طرح‌های سرمایه‌گذاری جذب شده	میزان سرمایه‌گذاری خارجی جذب شده (میلیون دلار)
سال ۹۸	۶	۹۱,۴	۳	۵,۴۸
سال ۹۹	۱۰	۱۷۹,۴۹	۹	۱۲,۷۷

منبع: اداره کل امور اقتصادی و دارایی - مرکز خدمات سرمایه‌گذاری

جدول (۵-۳): میزان سرمایه‌گذاری خارجی به تفکیک بخش در سال ۹۸ (مبلغ به میلیون دلار)

بخش	تعداد طرح‌های سرمایه‌گذاری مصوب	میزان سرمایه‌گذاری خارجی مصوب	تعداد طرح‌های سرمایه‌گذاری جذب شده	میزان سرمایه‌گذاری خارجی جذب شده
صنعت	۵	۹۰,۷۸	۲	۵,۲۶
معدن	۱	۰,۶۵۵	-	-
انرژی	-	-	۱	۰,۲۲
جمع کل	۶	۹۱,۴۴۴	۳	۵,۴۸

منبع: اداره کل امور اقتصادی و دارایی - مرکز خدمات سرمایه‌گذاری

جدول (۵-۴): میزان سرمایه‌گذاری خارجی به تفکیک بخش در سال ۹۹ (مبلغ به میلیون دلار)

بخش	تعداد طرح‌های سرمایه‌گذاری مصوب	میزان سرمایه‌گذاری خارجی مصوب	تعداد طرح‌های سرمایه‌گذاری جذب شده	میزان سرمایه‌گذاری خارجی جذب شده
صنعت	۱۰	۱۷۹,۴۹	۸	۱۲,۶۲
معدن	-	-	-	-
انرژی	-	-	۱	۰,۱۵
جمع کل	۱۰	۱۷۹,۴۹	۹	۱۲,۷۷

منبع: اداره کل امور اقتصادی و دارایی - مرکز خدمات سرمایه‌گذاری

۶- کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید

کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید با تفویض دبیرخانه و وظایف آن به خانه صنعت (بخش خصوصی) و همچنین با تشکیل منظم جلسات کارشناسی و پیگیری مصوبات و ... عملکرد موفقیت آمیزی داشته است؛ به طوریکه تا این تاریخ هیچگونه پروژه انباشته‌ای برای طرح در کارگروه وجود ندارد. مطابق جدول ذیل، در سال ۹۹، بیش از ۵۱ درصد مصوبات اجرا شده، ۴,۳ درصد اجرا نشده و بقیه هم در دست اجرا می‌باشد.

جدول (۱-۶): عملکرد استانی کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید

سال	تعداد جلسات برگزار شده			تعداد مصوبات					
	به ریاست استاندار	به ریاست معاون استاندار	تعداد جلسات فرعی و کمیته‌های تخصصی	تعداد کل جلسات	اجرا شده	درصد اجرا شده	در دست اقدام و پیگیری	درصد در دست اقدام و اجرا نشده	درصد اجرا نشده
۹۸	۳	۶۲	۱۰۲	۱۶۷	۶۰۰	۴۲,۵	۵۴۵	۳۸,۶	۲۳۰
۹۹	۴	۳۸	۹۸	۱۴۰	۳۲۹	۵۱	۲۸۸	۴۴,۷	۲۸
									جمع
									۱۴۱۱
									۱۶,۳
									۴,۳
									۶۴۵

منبع: خانه صنعت، معدن و تجارت

۷- بخش گردشگری

از کل ۱۱۶۸ منطقه نمونه گردشگری کشور، ۴۷ منطقه معادل ۴ درصد در استان آذربایجان شرقی واقع شده که با توجه به سهم ۲/۸ درصدی استان از مساحت کشور رقم مناسبی بوده و بیانگر غنای جاذبه‌های مختلف گردشگری در سطح استان می‌باشد. میزان گردشگران خارجی وارد شده به استان برحسب استفاده از هتل و براساس سالنامه فرهنگ و گردشگری سال ۱۳۹۷ در استان آذربایجان شرقی برابر ۴۸۰ هزار نفر در سال بوده است. همچنین استان دارای ۳۲ باب هتل با ظرفیت ۳۸۱۷ تخت، ۲۶ باب هتل آپارتمان با ظرفیت ۲۰۴۶ تخت، ۶۴ باب مهمان‌پذیر با ظرفیت ۲۵۵۶ تخت و تعداد ۲۲۵ واحد بوم‌گردی با تعداد ۲۰۰۴ تخت می‌باشد. تعداد ۳۲ هتل نیز در سطح استان در حال ساخت است که با ساخت و بهره‌برداری از این هتل‌ها، ۴۶۱۵ تخت بر تعداد تخت‌ها اضافه خواهد شد.

جدول (۷-۱): وضعیت واحدهای بخش گردشگری استان

بخش	تعداد	کل حجم سرمایه - گذاری (میلیارد ریال)	اشتغال (نفر)
پروژه‌های در حال ساخت (شامل هتل‌ها، مجتمع‌های خدماتی، رفاهی و گردشگری و ...)	۹۲	۸۵۰۰۰	۴۸۲۰

منبع: سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

۸- پروژه‌های مصوب

۸-۱- پروژه های مصوب اقتصاد مقاومتی در سال ۹۸

جدول (۸-۱): پروژه های مصوب اقتصاد مقاومتی سال ۹۸

ردیف	پروژه	پیشرفت فیزیکی (درصد)
۱	بیمارستان ۵۴۰ تختخوابی خیرساز مردانی آذر	۸۵
۲	احداث گلخانه شیشه ای تمام اتوماتیک هیدروپونیک ارس تارلا جلفا	۵۰
۳	احداث و تکمیل شهرک گلخانه ای شهرستان هوراند	۱۰
۴	احداث و تکمیل شهرک گلخانه ای شهرستان بناب	۱۰
۵	سیستم های نوین آبیاری (ایدوغموش-ستارخان-علویان-گلفرج و گردیان)	۶۰
۶	توسعه گاوداری شیری شرکت دشت آذرنگینی به تعداد ۳۰۰۰ راس	۵۰
۷	مجمع چند منظوره هلیا (هتل ۵ ستاره)	۷۰
۸	دهکده توریستی و تفریحی سیمرغ (سد امند)	۶۵
۹	ایجاد و راه اندازی بازارچه دائمی صنایع دستی استان - قزله میدان تبریز	۱۵
۱۰	ایجاد و راه اندازی مرکز جهانی تابلو فرش سردرود تبریز	۷۰
۱۱	ایجاد و راه اندازی ناحیه صنعتی کفش و مسنوعات چرمی توسط بخش خصوصی	۸۵
۱۲	طرح توسعه شرکت کلر پارس	۷۱
۱۳	طرح توسعه شیرین عسل ۲	۵۸
۱۴	تکمیل و ایجاد تصفیه خانه های فاضلاب شهری	۴۱

منبع: ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی استان

۸-۲- پروژه های جهش تولید در سال ۹۹

با امعان نظر به نامگذاری سال ۹۹ تحت عنوان " جهش تولید " توسط مقام معظم رهبری و مصوبات ستاد برنامه ریزی و راهبری جهش تولید در راستای تحقق شعار مزبور مبنی بر تدوین پروژه های جهش تولید استان های کشور، تفاهم نامه پروژه های جهش تولید استان آذربایجان شرقی در سال ۱۳۹۹ بین سازمان برنامه و بودجه کشور و استانداری آذربایجان شرقی منعقد گردید. هدف از اجرای این تفاهم نامه اجرا تکمیل و به بهره برداری رساندن ۴۱ پروژه جهش تولید استان به شرح جدول ذیل در سال ۹۹ است.

جدول (۸-۲): اعتبارات لازم برای تکمیل پروژه‌های مصوب استان آذربایجان شرقی برای جهش تولید

ردیف	عنوان پروژه / طرح	توضیحات پروژه / طرح	نام متقاضی / مکان / شهرستان / محل اجرا	درصد پیشرفت فیزیکی	افزایش اشتغال / نفر	افزایش تولید / میلیون ریال	اعتبارات ملی / بودجه ملی / میلیون ریال	اعتبارات استانی / میلیون ریال	بودجه های دولتی	اعتبارات مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی	اعتبارات لازم برای تکمیل پروژه (ریالی - میلیون ریال و ارزی (دلار یا معادل دلار))				جمع
											تسهیلات / میلیون ریال		سرمایه گذاری بخش خصوصی / میلیون ریال		سرمایه گذاری بخش تعاونی / میلیون ریال
											سرمایه در گردش	سرمایه ثابت	ریالی / میلیون ریال	ارزی دلار	
۱	داروسازی (داروسازی شهید قاضی)			۵/۷۱	۴۰		۰	۰	۰	۰	۰	۲۰۰۰۰۰	۴۴۰۰۰۰	۶۵۰۰۰۰۰	۲۴۴۰۰۰۰
۲	لوازم خانگی (آذر سیوان پاریسیان)			پروانه بهره برداری	۱۵۰		۰	۰	۰	۰	۳۰۰۰۰۰	۰	۸۴۲۰۰۰	۰	۱۱۴۲۰۰۰
۳	خمیر مایه (ایران مایه)			بازسازی نوسازی	۵		۰	۰	۰	۰	۰	۵۰۰۰۰۰	۲۶۵۰۰۰۰	۸۵۰۰۰۰	۷۶۵۰۰۰۰
۴	موتوربرقی و پمپ آب (موتوژن)			پروانه بهره برداری	۰		۰	۰	۰	۰	۱۰۰۰۰۰	۰	۰	۰	۱۰۰۰۰۰۰
۵	لوازم خانگی (کهکشان سرمای آذر)			پروانه بهره برداری	۳۹		۰	۰	۰	۰	۵۰۰۰۰	۰	۰	۰	۵۰۰۰۰۰
۶	پلی اورتان (رسام پلیمر نامی)			۵/۶۱	۹۲		۰	۰	۰	۰	۴۵۰۰۰	۰	۱۲۳۲۰۰	۰	۱۶۸۲۰۰
۷	بری فرم (نیره السادات نذیری شتربانی)			۶۳	۱۴		۰	۰	۰	۰	۰	۱۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۰	۳۰۰۰۰

اعتبارات لازم برای تکمیل پروژه (ریالی - میلیون ریال و ارزی (دلار یا معادل دلار)																
ردیف	عنوان پروژه / طرح	توضیحات پروژه / طرح	نام متقاضی / مکار پروژه / شهرستان محل اجرا	درصد پیشرفت فیزیکی	افزایش اشتغال / نفر	افزایش تولید / میلیون ریال	اعتبارات بودجه ملی / میلیون ریال	اعتبارات استانی / میلیون ریال	بودجه مرکزی های دولتی	اعتبارات موسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی	تهیلات میلیون ریال		سرمایه گذاری بخش خصوصی / میلیون ریال		جمع	
											سرمایه در گردش	سرمایه ثابت	ریالی / میلیون ریال	ارزی دلار	ریالی / میلیون ریال	ارزی دلار
۱۹	هتل ۵ ستاره تبریز پالاس			۸۰	۱۰۰	۲۵۰۰۰۰			۰		۱۵۰۰۰۰	۵۱۳۱۰۰			۱۶۳۱۰۰	۰
۲۰	هتل ۴ ستاره لاله بناب			۸۰	۶۰۰	۱۰۰۰۰۰			۰		۲۰۰۰۰	۶۳۰۰۰۰			۶۵۰۰۰۰	۰
۲۱	منطقه نمونه گردشگری لیقوان			۵	۰		۴۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۰						۶۰۰۰۰	
۲۲	احداث نیروگاه خورشیدی صوفیان			۳۰	۰	۱۳۰۰۰۰			۰		۹۰۰۰۰۰	۷۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰		۹۷۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰
۲۳	کشتارگاه طیور شرکت کیمیا پرور ارسباران/تبریز			۳۰	۴۸	۳۰۰۰۰۰۰	۰	۰	۰		۱۰۰۰۰۰۰	۶۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰	۰	۹۰۰۰۰۰۰	۰
۲۴	خوراک دام و طیور شرکت تولیدی بازرگانی رضوان دانه تبریز			۵۰	۵۰	۳۵۰۰۰۰۰	۰	۰	۰		۱۰۰۰۰۰۰	۳۵۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰	۰	۹۵۰۰۰۰۰	۰
۲۵	خوراک دام و طیور شرکت اطهر دانه آذربایجان			۱۰۰	۳۰	۳۰۰۰۰۰۰	۰	۰	۰		۱۰۰۰۰۰۰	۰	۴۰۰۰۰۰۰	۰	۵۰۰۰۰۰۰	۰
۲۶	مجتمع سردخانه، فراوری و بسته بندی میوه شرکت آذرویش ارسباران/اهر			۲۵	۳۸	۴۲۰۰۰۰۰	۰	۰	۰		۱۵۰۰۰۰۰	۵۵۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰	۰	۹۰۰۰۰۰۰	۰
۲۷	بسته بندی ماهی و فراورده های گوشتی آقای مهدی فریادی/تبریز			۱۰۰	۴۰	۴۸۰۰۰۰۰	۰	۰	۰		۱۵۰۰۰۰۰	۰	۵۰۰۰۰۰۰	۰	۶۵۰۰۰۰۰	۰
۲۸	انواع نوشیدنیها(آب،عرقیات و...) شرکت گوزل یازار/مرند			۲۰	۴۲	۳۰۰۰۰۰۰	۰	۰	۰		۱۰۰۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۰	۵۰۰۰۰۰۰	۰
۲۹	فراوری میوه (کنساتره، پوره، مایمارمالا،لواشک،میوه خشک و چیپس میوه) آقای فرزاد سعیدی/ابراغه			۲۰	۶۵	۳۶۰۰۰۰۰	۰	۰	۰		۱۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰	۰	۹۰۰۰۰۰۰	۰
۳۰	کشتارگاه دام شرکت آرمان ارس/جلفا			۱۰۰	۳۵	۴۰۰۰۰۰۰	۰	۰	۰		۱۵۰۰۰۰۰	۰	۴۰۰۰۰۰۰	۰	۵۵۰۰۰۰۰	۰
۳۱	بسته بندی حیوانات و غلات شرکت صیادانه/آذرشهر			۳۰	۳۸	۳۰۰۰۰۰۰	۰	۰	۰		۱۰۰۰۰۰۰	۲۵۰۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰۰	۰	۵۰۰۰۰۰۰	۰
۳۲	فراوری میوه ، خشکیار و خرما آقای فتح اله کاظمی/ابراغه			۲۵	۵۵	۴۸۰۰۰۰۰	۰	۰	۰		۵۰۰۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۰	۴۵۰۰۰۰۰	۰

۳۷ ■ پروژه های مصوب

اعتبارات لازم برای تکمیل پروژه (ریالی - میلیون ریال و ارزی (دلار یا معادل دلار)																
ردیف	عنوان پروژه / طرح	توضیحات پروژه / طرح	نام متقاضی / مکار / پروژه / شهرستان / محل اجرا	درصد پیشرفت فیزیکی	افزایش اشتغال / نفر	افزایش تولید / میلیون ریال	اعتبارات ملی / میلیون ریال	اعتبارات استانی / میلیون ریال	بودجه / هزینه های دولتی	اعتبارات اعتبارات موسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی	تسهیلات / میلیون ریال		سرمایه گذاری بخش خصوصی / میلیون ریال		جمع	
											سرمایه در گردش	سرمایه ثابت	ریالی / میلیون ریال	ارزی دلار	ریالی / میلیون ریال	ارزی دلار
۳۳	فراوری و بسته بندی کشمش شرکت آجین تجارت/جلفا			۱۰۰	۲۰	۲۵۰۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۱۵۰۰۰۰	۰	۲۰۰۰۰۰	۰	۰	۳۵۰۰۰۰
۳۴	بسته بندی و فراوری محصولات جانبی خرما آقای یتوب حق پرست خروشاھی / تبریز			۴۰	۳۲	۲۰۰۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۱۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰	۰	۰	۴۵۰۰۰۰
۳۵	بسته بندی حیوانات و غلات آقای جواد سلمانی / آذرشهر			۱۰۰	۲۵	۱۰۰۰۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۶۰۰۰۰۰	۰	۲۰۰۰۰۰	۰	۰	۸۰۰۰۰۰
۳۶	کشتارگاه طیور شرکت زرین ماکیان میناق ارس / ایستان آباد			۶۰	۶۰	۳۵۰۰۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۲۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰	۰	۰	۵۰۰۰۰۰۰
۳۷	فراورده های لبنی حامی شمس / جلفا			۱۰۰	۳۹	۱۸۰۰۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۳۰۰۰۰۰۰	۰	۴۰۰۰۰۰۰	۰	۰	۲۰۰۰۰۰۰
۳۸	طرح پابلوت بخش خصوصی شیلات پرورش ماهی و آبیان (پرورش ماهی در قفس) پابلوت ۹۹ خدادآفرین			۱۰	۵	۶۰۰۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۱۰۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۰	۰	۵۰۰۰۰۰
۳۹	فاز اول شهرک شیلات آذرآباد جوان ارس - جلفا - سیه رود			۵۰	۶۰	۱۸۰۰۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۳۶۰۰۰۰۰	۱۵۶۰۰۰۰	۷۸۰۰۰۰۰	۰	۰	۲۷۰۰۰۰۰۰
۴۰	شهرک شیلات مراغه - بخش خصوصی			۳۰	۶۰	۱۸۰۰۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۵۰۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰۰	۰	۰	۳۰۰۰۰۰۰۰
۴۱	توسعه پروژه های مردمی پایگاه اقتصاد مقاومتی بیج استان			۳۰	۰	۰	۲۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳۰۰۰۰۰۰۰
	جمع کل				۲۲۹۹	۵۴۴۳۸۰۰۰	۱۱۰۰۰۰۰	۴۰۵۰۰۰	۰	۰	۲۵۴۲۰۰۰۰	۶۱۴۹۰۰۰۰	۱۰۵۹۷۱۵۰۰	۱۹۱۴۲۰۰۰۰		۱۹۴۳۸۶۸۵۰
* با توجه به نوسانات قیمت در کشور امکان محاسبه دقیق مبلغ افزایش تولید مقدور نمی باشد																

۹- بازرگانی خارجی

ارزش صادرات غیرنفتی استان در سال ۹۸ از افزایش ۵۱/۹ درصدی برخوردار بوده که با عنایت به تدابیر اندیشیده شده در کارگروه توسعه صادرات استان تا پایان سال به رقم ۳/۲ میلیارد دلار رسیده است. از جمله اقداماتی که برای افزایش عملکرد صادراتی استان انجام یافته می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

- (۱) تهیه برنامه صادراتی استان برای سال ۱۳۹۸ و جهت گیری عملیاتی دستگاههای اجرایی بر پایه برنامه تهیه شده
 - (۲) فعال نمودن کارگروه توسعه صادرات غیرنفتی استان و پیگیری امور به منظور دستیابی به اهداف پیش بینی شده در برنامه صادراتی استان
 - (۳) برگزاری همایش ملی توسعه صادرات غیرنفتی در استان و انتخاب صادرکنندگان ممتاز، ملی و برگزیده استانی
 - (۴) طراحی و تدوین وب سایت کارگروه صادرات غیر نفتی استان در راستای اطلاع رسانی و حمایت از تجار و صادرکنندگان استانی
 - (۵) ایجاد نمایندگی کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران در منطقه ویژه اقتصادی سهلان و شهرستان مراغه جهت توسعه سیستم حمل و نقل محصولات صادراتی و وارداتی
 - (۶) ساماندهی پایانه های مرزی استان (جلفا-نوردوز) در راستای بهینه سازی وضعیت ورود و خروج محموله های ترانزیتی و تشویق صادرکنندگان برای حمل و نقل کالا از این مبادی
- در برنامه سال ۹۹ نیز برای افزایش صادرات از ۳,۲ میلیارد دلار به ۳,۴ میلیارد دلار تمهیداتی اندیشیده شده بود که به دلیل شیوع ویروس کرونا و محدودیتهای ناشی از آن این امر محقق نشد. گزیده ای از اقدامات صورت گرفته به شرح ذیل است:

۹-۱- صادرات غیرنفتی استان

با توجه به تحریمهای کشور این استان توانسته با توانمندیهای خاصی که در حوزه های مختلف کسب کرده همزمان با افزایش تحریمها، به کشورهای متعددی

صادرات غیرنفتی داشته باشد. عمده کشورهای هدف صادراتی از گمرکات استان در سال ۹۹ به شرح جدول ذیل بوده است. در مجموع ۱ میلیارد و ۴۱۳ میلیون دلار صادرات در استان صورت گرفته است.

جدول (۱-۹): عمده کشورهای هدف صادرات غیرنفتی از گمرکات استان در سال ۹۹

ردیف	کشور	سال ۹۹ (میلیون دلار)
۱	عراق	۳۵۰
۲	ترکیه	۳۴۰
۳	ارمنستان	۲۱۶
۴	آذربایجان	۱۲۵
۵	افغانستان	۱۱۶
۶	پاکستان	۴۲
۷	امارات	۳۱
۸	چین	۲۹
۹	سایر	۱۶۴
	جمع	۱۴۱۳

عمده کالاهای صادراتی غیرنفتی از گمرکات استان در جدول زیر آمده است. همانطوری که در جدول آمده است توانمندیهای خوبی در حوزه مصنوعات شیشه ای، ماشین آلات و وسایل مکانیکی و رشته های سنتتیک در استان بوجود آمده است. که با توجه به بازار موجود، افزایش زیرساختها و توانمندی در این حوزه ها در سال های آینده مد نظر است.

جدول (۹-۲): عمده کالاهای صادراتی غیرنفتی از گمرکات استان در سال ۹۹

ردیف	گروه کالایی	میلیون دلار	درصد
۱	سوختها و روغنهای معدنی و محصولات حاصل از تقطیر آنها	۳۱۰	۳۳,۴
۲	مواد پلاستیکی و اشیاء ساخته شده از این مواد	۱۴۵	۱۵,۷
۳	چدن، آهن و فولاد	۱۳۵	۱۴,۵
۴	میوه های خوراکی، پوست مرکبات یا پوست خربزه	۱۳۴	۱۴,۴
۵	شیرینی و شکلات، فرآورده های غلات، کاکائو و فرآورده های آن	۴۷	۵,۱
۶	مس و مصنوعات مسی	۴۰	۴,۳
۷	مصنوعات از چدن، آهن یا فولاد	۳۲	۳,۴
۸	شیشه و مصنوعات شیشه ای	۳۰	۳,۲
۹	قند و شکر و شیرینی	۳۰	۳,۲
۱۰	کاکائو و فرآورده های آن	۲۶	۲,۸

منبع: سازمان صنعت، معدن و تجارت استان

براساس گروههای کالایی نیز صادرات غیرنفتی استان در جدول ذیل لیست شده است. همانطوری که از اعداد و ارقام آمده در جدول مشخص است سهم کل صادرات استان در گروه کالاهای صنعتی حدود ۵۰ درصد از کل صادرات را شامل می شود. پس از آن فلزات در رتبه دوم این لیست قرار گرفته است.

* طبق گزارش سازمان صنعت معدن و تجارت استان میزان واردات استان ۸۰۰ میلیون دلار بوده است که نسبت به سال قبل به لحاظ وزنی ۱۵ درصد و به لحاظ ارزشی ۲۵ درصد کاهش داشته است.

جدول (۹-۳): مقایسه ارزش واردات استان در سال های ۹۸ و ۹۹

عنوان	سال ۹۸ (میلیون دلار)	سال ۹۹ (میلیون دلار)	درصد تغییر
واردات	۱۰۷۰	۸۰۰	-۲۵٪

منبع: سازمان صنعت، معدن و تجارت استان

۹-۲- واردات استان

در سال ۹۸ ارزش واردات کشور ۱۰۷۰ میلیون دلار بوده است که نسبت به سال ۹۷ از نظر ارزش ریالی حدود ۲۶ درصد و از نظر وزنی حدود ۷۰ درصد رشد داشته است.

جدول (۹-۴): آمار واردات استان آذربایجان شرقی

سال ۹۹		سال ۹۸		سال ۹۷	
وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)
۴۰۴	۸۰۰	۴۷۸	۱۰۷۰	۲۸۳	۸۵۳

منبع: سازمان صنعت، معدن و تجارت استان

* در سال ۹۹ ارزش واردات از گمرکات استان ۸۰۰ میلیون دلار بوده است که نسبت به سال ۹۸ به میزان ۲۵ درصد و از نظر وزنی نیز به میزان ۱۵ درصد رشد منفی داشته است که ناشی از شیوع ویروس کرونا می باشد.

۱۰- گمرکات استان

استان آذربایجان شرقی در چهار منطقه تبریز، مراغه، جلفا و سهلان دارای گمرک به شرح ذیل می باشد:

۱۰-۱- گمرک تبریز

گمرک تبریز از گمرکات قدیمی کشور بوده و بنای ساختمانی فعلی آن بیش از ۸۵ سال است تأسیس گردیده و رویه‌های گمرکی از قبیل واردات قطعی، صادرات قطعی، ترانزیت خارجی، ترانزیت داخلی، امور کارنه تیر، خروج موقت، ورود موقت، مرجوعی، امور مسافری و امور قضایی در آن انجام می شود. از توابع گمرکی تبریز که در سایر نقاط شهر و استان قرار گرفته‌اند می توان به گمرک فرودگاهی مستقر در فرودگاه بین‌المللی تبریز، گمرک امانات پستی مستقر در داخل ساختمان اداره کل پست استان، گمرک راه آهن مستقر در ایستگاه راه آهن تبریز اشاره کرد.

۱۰-۲- گمرک مراغه

این گمرک در آذرماه ۱۳۷۵ به منظور انجام سریع تشریفات گمرکی خشکبار صادراتی مراغه و شهرستان‌های مجاور در شهرستان مراغه آغاز به کار کرده است.

۱۰-۳- گمرک سهلان

گمرک سهلان در سال ۱۳۵۴ بطور رسمی فعالیت خود را در داخل مجموعه شرکت ملی انبارهای عمومی و خدمات گمرکی سهلان آغاز نموده است. این گمرک در مسیر جاده ترانزیتی ایران - اروپا در کنار پایانه حمل و نقل استان قرار گرفته و خط راه‌آهن ایران - ترکیه از آن می‌گذرد. مجتمع سهلان با مساحت سیصد هکتار دارای ۷ باب انبار مسقف به مساحت ۶۳۰۰۰ مترمربع و ۶ باب هانگار به مساحت ۲۵۰۰۰ مترمربع و بارانداز بتونی، آسفالتی و خاکی به مساحت ۲۴۰۰۰ مترمربع و ۹ باب انبار آتشزا و یک دستگاه باسکول ۸۰ تنی و ۵ رشته ریل آهن بطول ۱۰ کیلومتر می‌باشد.

۴-۱۰- گمرک جلفا

گمرک جلفا با وسعت محوطه حدوداً ۵۰۰ هکتار از نظر امکانات یکی از بزرگترین گمرکات کشور است و گمرک پل چوبی، بازارچه مرزی و گمرک منطقه آزاد از توابع این گمرک می باشند. گمرک پل چوبی ۲۴ ساعته در عبور مسافر فعالیت داشته و در قسمت امور کامیون ها تشریفات گمرکی کامیون های ورودی و خروجی و ترانزیت خارجی انجام می شود.

۱۱- بخش تعاون

جدول (۱۱-۱): آمار مقایسه‌ای بخش تعاون استان در سال ۹۹ نسبت به سال ۹۸

ردیف	عنوان	سال ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۹
۱	تعداد کل تعاونی‌های فعال	۴۲۹۲	۴۳۵۲
۲	سرمایه ثابت (میلیون ریال)	۱۰۱۴۸۱۳۷	۱۰۲۹۹۷۰۰

منبع: اداره کل تعاون و رفاه اجتماعی استان

جدول (۱۱-۲): آمار عملکردی بخش تعاون استان در سال ۹۹ نسبت به سال ۹۸

ردیف	عنوان	سال ۱۳۹۸	سال ۹۹
۱	تشکیل تعاونی	۱۳۲	۶۰
۲	اعضا	۲۴۴۱	۱۰۸۸
۳	سرمایه ثابت (میلیون ریال)	۳۶۸۲۹	۱۲۴۱۰۷
۴	اشتغال زایی مستقیم (نفر)	۱۹۲۱	۱۷۸۹
۵	صادرات تعاونی‌ها (هزار دلار)	۹۹۲۵۹	۸۰۹۸۵
۶	آموزش (نفر ساعت)	۷۵۳۴۷	۷۴۸۲۸

منبع: اداره کل تعاون و رفاه اجتماعی استان

۱۲- بخش اصناف

۱۲-۱- آمار اصناف استان در تاریخ آخر آذر ماه سال ۹۹

طبق آخرین آمار اخذ شده از سایت ایرانیان اصناف تا تاریخ ۱۴۰۰/۰۱/۳۰ تعداد ۱۱۱۲۴۹ واحد صنفی دارای پروانه کسب معتبر و ۲۹۴۱۶ واحد صنفی دارای پروانه منقضی شده در قالب ۳۶۴ اتحادیه و ۲۱ اتاق اصناف در استان فعالیت می‌نمایند.

جدول (۱۲-۱): اتحادیه‌های صنفی به تفکیک نوع فعالیت مورخ ۱۴۰۰/۰۱/۳۰

ردیف	نوع اتحادیه	تعداد پروانه معتبر	تعداد پروانه منقضی شده
۱	اتحادیه‌های تولیدی	۲۷۱۳۵	۶۹۲۱
۲	اتحادیه‌های خدمات فنی	۱۶۰۷۵	۴۶۵۸
۳	اتحادیه‌های توزیعی	۵۱۶۲۱	۱۴۰۵۶
۴	اتحادیه‌های خدماتی	۱۶۴۱۸	۳۷۸۱
جمع کل		۱۱۱۲۴۹	۲۹۴۱۶

جدول (۱۲-۲): آمار اتاق‌های اصناف استان و تعداد پروانه‌های کسب معتبر به تفکیک شهرستان تا ۱۴۰۰/۰۱/۳۰

ردیف	شهرستان	اتاق اصناف	اعتبار	تعداد اتحادیه های صنفی		تعداد واحدهای صنفی دارای پروانه کسب							
						تولیدی		خدمات فنی		توزیعی		خدماتی	
						عادی	ایثارگری	عادی	ایثارگری	عادی	ایثارگری	عادی	ایثارگری
						عادی	ایثارگری	عادی	ایثارگری	عادی	ایثارگری	عادی	کل
۱	اتحادیه های استانی	۰	معتبر	۳	۲۶	۲	۶	۰	۲۷۰	۶	۶۲	۰	۳۷۲
			منقضی	۰	۴	۰	۸	۰	۴۳	۰	۲۹	۰	۸۴
۲	آذرشهر	۱	معتبر	۲۴	۹۷۴	۳	۷۰۸	۴	۱۵۷۱	۱	۴۲۹	۳	۳۶۹۳
			منقضی	۲	۳۸۲	۱	۲۴۲	۰	۴۱۳	۰	۱۴۰	۲	۱۱۸۰
۳	اسکو	۱	معتبر	۱۱	۶۴۹	۱۲	۴۳۷	۸	۹۴۴	۱۲	۷۵۶	۷	۲۸۲۵
			منقضی	۰	۳۴۳	۴	۲۴۰	۲	۳۹۱	۲	۲۴۶	۳	۱۲۳۱

۴۸ ■ سیمای اقتصادی و خلاصه عملکرد حوزه اقتصادی استان آذربایجان شرقی

تعداد واحدهای صنعتی دارای پروانه کسب										تعداد اتحادیه های صنعتی		اعتبار	انواع اصناف		شهرستان	رتبه
کل	خدماتی		توزیعی		خدمات فنی		تولیدی									
	ایثارگری	عادی	ایثارگری	عادی	ایثارگری	عادی	ایثارگری	عادی								
۳۸۴۹	۳	۴۴۱	۱۷	۱۸۸۴	۴	۶۴۰	۵	۸۵۵	۲۳	معتبر	۱	اهر		۴		
۱۱۰۲	۰	۲۹۱	۳	۴۲۷	۰	۲۳۸	۱	۱۴۲	۰	منقضي						
۲۲۰۶	۶	۲۸۲	۱۲	۹۳۱	۳	۳۷۷	۱۰	۵۸۵	۸	معتبر	۱	بستان آباد		۵		
۲۸۷	۲	۳۳	۲	۱۳۶	۰	۷۲	۰	۴۲	۰	منقضي						
۴۵۷۲	۴	۵۴۴	۲۶	۲۱۷۸	۱۰	۷۱۳	۱۹	۱۰۷۸	۲۵	معتبر	۱	بناب		۶		
۱۶۲۳	۲	۱۵۵	۵	۷۲۳	۲	۴۳۳	۳	۳۰۰	۰	منقضي						
۵۳۰۳۴	۲۶۳	۸۴۹۴	۲۸۸	۲۴۶۷۲	۶۱	۵۹۷۵	۱۹۷	۱۳۰۸۴	۷۰	معتبر	۱	تبریز		۷		
۱۰۹۸۷	۴۹	۱۱۰۰	۶۴	۵۵۳۵	۵	۱۱۹۶	۲۷	۳۰۱۱	۰	منقضي						
۱۷۵۳	۱	۲۳۹	۳	۷۴۶	۲	۳۹۰	۵	۳۶۷	۷	معتبر	۱	جلفا		۸		
۵۱۰	۰	۳۱	۱	۲۶۲	۰	۱۰۶	۰	۱۲۰	۰	منقضي						
۵۴۳	۱	۴۷	۳	۲۵۰	۰	۷۱	۳	۱۶۸	۵	معتبر	۱	چار اویماق		۹		
۹۰	۰	۵	۱	۳۰	۰	۲۴	۰	۳۰	۰	منقضي						
۴۷۷	۰	۶۰	۰	۲۶۵	۰	۵۸	۴	۹۰	۴	معتبر	۱	خدا آفرین		۱۰		
۴	۰	۱	۰	۲	۰	۰	۰	۱	۰	منقضي						
۲۷۳۶	۸	۳۲۶	۲۵	۱۳۷۲	۷	۲۵۸	۱۷	۷۱۳	۸	معتبر	۱	سراب		۱۱		
۱۶۴۹	۵	۱۷۸	۲۳	۹۴۹	۱	۱۹۱	۷	۲۹۵	۰	منقضي						
۴۶۷۲	۷	۶۲۴	۱۶	۱۸۵۴	۲	۷۸۷	۱۰	۱۳۷۲	۱۴	معتبر	۱	شستر		۱۲		
۱۵۷۹	۱	۳۰۶	۵	۷۱۰	۰	۱۳۸	۳	۴۱۶	۲	منقضي						
۲۲۰۶	۳	۲۱۲	۲۳	۹۴۷	۸	۴۷۸	۱۳	۵۲۲	۱۵	معتبر	۱	عجب شیر		۱۳		
۵۰۵	۰	۵۰	۱	۲۵۶	۰	۸۷	۱	۱۱۰	۱	منقضي						

تعداد واحدهای صنفی دارای پروانه کسب									تعداد ایجادیه های صنفی		اعتبار	انواع اصناف	شهرستان	ردیف
کل	خدماتی		توزیعی		خدمات فنی		تولیدی							
	ایثارگری	عادی	ایثارگری	عادی	ایثارگری	عادی	ایثارگری	عادی						
۱۰۶۲	۰	۱۱۴	۲	۵۳۴	۲	۱۸۴	۲	۲۲۴	۷	معتبر	۱	کلبر	۱۴	
۴۵۷	۰	۴۷	۱	۲۲۹	۰	۹۳	۰	۸۷	۰	منقضی				
۶۴۴۰	۲۳	۷۶۲	۳۵	۳۲۵۱	۸	۱۱۰۱	۱۳	۱۲۴۷	۳۱	معتبر	۱	مراغه	۱۵	
۲۶۰۵	۵	۲۹۴	۱۹	۱۲۸۰	۳	۴۰۴	۵	۵۹۵	۱	منقضی				
۸۲۸۶	۱۴	۱۱۳۶	۳۲	۳۷۳۷	۲۶	۱۴۵۳	۳۴	۱۸۵۴	۳۴	معتبر	۱	مرند	۱۶	
۲۴۱۸	۱۰	۳۷۶	۳	۱۰۳۱	۲	۵۸۶	۱	۴۰۹	۰	منقضی				
۲۹۷۶	۴	۳۵۶	۳۵	۱۴۰۶	۵	۴۵۶	۳۱	۶۸۳	۱۳	معتبر	۱	ملکان	۱۷	
۸۱۵	۰	۱۲۹	۱	۴۵۳	۰	۱۱۵	۲	۱۱۵	۰	منقضی				
۵۱۰۶	۲۱	۵۷۰	۲۹	۲۴۰۹	۱۱	۱۰۹۹	۷	۹۶۰	۲۲	معتبر	۱	میانه	۱۸	
۱۳۵۱	۲	۱۴۱	۱۰	۶۴۷	۱	۳۰۷	۰	۲۴۳	۰	منقضی				
۸۱۱	۱	۸۰	۳	۲۸۵	۱	۱۵۶	۶	۲۷۹	۸	معتبر	۱	ورزقان	۱۹	
۱۲۵	۲	۲۲	۱	۴۴	۰	۳۵	۲	۱۹	۰	منقضی				
۱۳۷۲	۰	۱۹۴	۵	۵۲۰	۲	۱۸۶	۳	۴۶۲	۸	معتبر	۱	هریس	۲۰	
۴۸۸	۱	۷۲	۰	۲۱۱	۰	۸۱	۰	۱۲۳	۲	منقضی				
۱۶۸۱	۵	۲۲۲	۱۰	۷۳۳	۱	۲۹۰	۱۱	۴۰۹	۹	معتبر	۱	هشترود	۲۱	
۲۸۲	۲	۴۷	۲	۱۱۹	۰	۴۰	۰	۷۲	۰	منقضی				
۵۸۷	۰	۹۴	۱	۲۷۸	۱	۸۶	۰	۱۲۷	۷	معتبر	۱	هوراند	۲۲	
۴۴	۰	۱۲	۰	۳۱	۰	۶	۰	۵	۰	منقضی				

۵۰ ■ سیمای اقتصادی و خلاصه عملکرد حوزه اقتصادی استان آذربایجان شرقی

تعداد واحدهای صنفی دارای پروانه کسب									تعداد اتحادیه های صنفی		اعتبار	انواع اصناف	شهرستان	ریف
کل	خدماتی		توزیعی		خدمات فنی		تولیدی							
	ایثارگری	عادی	ایثارگری	عادی	ایثارگری	عادی	ایثارگری	عادی						
۱۱۱۲۴۹	۳۷۴	۱۶۰۴۴	۵۸۴	۵۱۰۳۷	۱۶۶	۱۵۹۰۹	۴۰۷	۲۶۷۲۸	۳۵۶	معتبر	۲۱	جمع کل		
۲۹۴۱۶	۸۶	۳۶۹۵	۱۴۴	۱۳۹۱۲	۱۶	۴۶۴۲	۵۷	۶۸۶۴	۸	منقضی				
تعداد کل واحدهای صنفی : ۱۴۰.۶۶۵														

۲-۱۲- ساماندهی اتحادیه های صنفی

در سال جاری همواره پیگیری های لازم برای ساماندهی اتحادیه های صنفی معمول گردیده و تصمیماتی نیز در کمیته مربوطه اتخاذ شده و در مرحله طرح و تصویب در کمیسیون نظارت می باشد. به طور کلی اقدامات صورت گرفته در این خصوص به شرح زیر هستند:

۱- ساماندهی اتحادیه نانوایان: بیش از ۸۰۰ نانوایی فاقد پروانه کسب ساماندهی شده است، به گونه ای که یا پروانه جدید صادر شده و یا به دلایل مختلف جمع آوری شده اند.

۲- ساماندهی پیمانکاران فاقد پروانه کسب کشتارگاه تبریز: تعداد ۲۸ پیمانکار شناسایی شده که بدون پروانه کسب مبادرت به کشتار دام سبک و سنگین می نمودند با همکاری صورت گرفته فی مابین اتحادیه قصابان، مرغ فرو شان تبریز و کشتارگاه تبریز اقدام به تشکیل پرونده برای دریافت پروانه کسب نموده اند.

۳- ساماندهی صنف البسه و پوشاک: به منظور رفع مشکلات موجود در بخش صنف البسه و پوشاک و رفع تداخلات صنفی موضوع ساماندهی صنف مزبور در دستور کار

کمیته مربوطه قرار گرفته و اقدامات لازم صورت پذیرفته و پیشنهادات لازم جهت تایید نهایی به کمیسیون نظارت استان ارائه شده است.

۴- به منظور ایجاد انسجام در تشکلهای مختلف در حوزه تولید و فروش و تامین مواد اولیه فرش و کمک به پیشرفت زنجیره تولید فرش ادغام اتحادیه های تولید کنندگان، فروشندگان و ریس فروشان در کمیسیون نظارت مرکز استان تصویب شده و در حال انجام مراحل اجرایی می باشد.

۱۳- اقتصاد دانش بنیان

۱۳-۱- وضعیت شرکت‌های دانش بنیان استان

جدول (۱۳-۱): مقایسه آخرین وضعیت شرکت‌های دانش بنیان در کشور و استان (تا پایان سال ۹۸)

تعداد در کشور		تعداد در استان		شرح
سال ۹۲-۹۷	سال ۹۸	سال ۹۲-۹۷	تا پایان سال ۹۸	
۶۹۰	۵۵۴	۱۲	۸	شرکت‌های دانش بنیان تولیدی نوع (۱)
۱۶۱۹	۲۶۳۶	۳۴	۷۱	شرکت‌های دانش بنیان تولیدی نوع (۲)-صنعتی
۱۰۵۵	۷۰۰	۵۷	۲۲	شرکت‌های دانش بنیان نوپا نوع (۱)
۵۵۳	۱۱۰۲	۷	۴۱	شرکت‌های دانش بنیان نوپا نوع (۲)
۳۹۱۷	۴۹۹۲	۱۱۰	۱۴۲	جمع
۳٪				سهم استان آذربایجان شرقی از تعداد شرکت‌های دانش بنیان کشور

۱۳-۲- مراکز رشد و واحدهای فناور استان

جدول (۱۳-۲): خلاصه اطلاعات مراکز رشد و واحدهای فناور استان تا پایان سال ۱۳۹۸

پایان سال ۹۵	پایان سال ۹۶	پایان سال ۹۸	شرح	
۱۳	۱۷	۲۱	تعداد کل مراکز رشد موجود	
-	-	۲	تعداد مراکز رشد غیر فعال	
۲۹۰	۲۹۷	۲۳۷	تعداد کل واحدهای مستقر در مراکز رشد	
۲۴۰	۲۴۴	۲۰۸	عادی	واحدهای فناور مستقر در مراکز رشد
۵۰	۵۳	۲۹	دانش بنیان	
۲۸	۴۰	۹۸	تعداد طرح تجاری سازی شده در مراکز رشد	
-	-	۱۴۳	واحدهای متقاضی ورود به مراکز رشد	
۱۳۵۹۹	۱۵۳۴۰	۲۳۰۴۹	میزان حمایت مالی مراکز رشد از واحدهای فناور (میلیون ریال)	
۲۲۶	۳۳۲	۶۷۱	میزان اشتغال در واحدهای فناور (نفر)	
تعداد مراکز نوآوری: ۲ مورد (دانشگاه تبریز - دانشگاه صنعتی سهند)				
تعداد مراکز شتابدهی: ۲ مورد (مرکز شتابدهی (دیاموند) ملی نخبگان استان - دانشگاه علوم پزشکی تبریز)				

۳-۱۳- نمایشگاه نوآوری و فناوری ربع رشیدی Rinotex 2019

جدول (۱۴-۳): خلاصه وضعیت طرح های فناورانه شرکت کننده در هفتمین دوره نمایشگاه

نوآوری و فناوری ربع رشیدی Rinotex 2019

دوره (سال)	اول (۱۳۸۴)	دوم (۱۳۹۳)	سوم (۱۳۹۴)	چهارم (۱۳۹۵)	پنجم (۱۳۹۶)	ششم (۱۳۹۷)	هفتم (۱۳۹۸)	هشتم (۱۳۹۹)	جمع کل
تعداد طرح	۱۵۹	۵۹۳	۹۷۳	۱۷۱۳	۱۷۳۲	۱۴۱۲	۳۲۲۲	۷۸۸	۱۰۷۹۸
تعداد طرح های تجاری سازی شده (ایجاد کسب و کار جدید فناورانه)									
۷۰۰									

۱۴- کمیته اقتصادی و مناطق مرزی ستاد مقابله با کرونا استان

ویروس کرونا زمانی در کشور شیوع پیدا می کند که تحریم های ظالمانه غرب باعث ایجاد مشکلات عدیده ای در کشور شده است بطوری که طبق اذعان غربی ها، در هر کشوری این تحریم ها اعمال می شد نمی توانستند تا این حد اقتصاد کشور را مدیریت کنند. باید به این نکته مهم توجه داشت که اقتصاد کشور در حال حاضر فشار دوگانه تحریمها و تبعات ناشی از ویروس کرونا را تجربه می کند. همزمانی در «محدویت منابع بخاطر تحریمها» و «اتخاذ سیاست های حمایتی برای فعالیتهای اقتصادی آسیب دیده از ویروس کرونا و تامین زیرساختها، تجهیزات و اقلام بهداشتی پیشگیری از شیوع گسترده ویروس کرونا در کشور، فائق آمدن بر مشکلات ناشی از بیکاری و تعطیلی مشاغل و کسب و کارها» می تواند عملکرد را به شدت تحت تاثیر قرار دهد. لذا اتخاذ سیاست های اقتصادی باید از ظرفیت و کارایی بیشتری برخوردار باشند تا با کمترین هزینه بهترین نتیجه بدست آید.

لذا برای فائق آمدن بر مسائل و مشکلات اقتصادی ناشی از ویروس کرونا و تامین، تولید و توزیع تجهیزات و اقلام طبی مقابله با ویروس کرونا در ستاد مدیریتی مقابله با ویروس کرونا کمیته ای تحت عنوان «کمیته اقتصادی» ایجاد گردید. تا تاریخ ۹۹/۱۰/۰۱ جلسات برگزار شده در کمیته ۱۸ جلسه بوده که ۱۰۴ مصوبه داشته که از این تعداد ۹۵ مورد اجرایی شده، ۱ مورد اجراء نشده و ۸ مورد در حال اجراء می باشد.

در این راستا و جهت ثبت نتایج این کمیته گزارشی مروری بر ساختار کمیته اقتصادی و فرآیندهای اجرائی و مدیریتی تامین و توزیع اقلام بهداشتی و خلاصه ای از اقدامات اقتصادی انجام شده از بدو تشکیل کمیته مزبور که شامل ۱۰ پیوست نیز است تهیه و تدوین شده است.

۱۴-۱- تامین و تولید اقلام بهداشتی مقابله با کرونا

جدول (۱-۱۴): میزان تامین و تولید الکل، ضد عفونی کننده های الکلی و غیر الکلی، ماسک و دستکش از شروع به فعالیت کمیته تا تاریخ ۹۹/۰۳/۰۷

الکل (هزار لیتر)				مواد ضد عفونی کننده الکلی (هزار لیتر)			مواد ضد عفونی کننده غیرالکلی (هزار لیتر)			ماسک (عدد)		دستکش (عدد)					
تامین و تولید		تولید داخلی	تولید خارجی	تولید	توزیع	باقیمانده	تولید	توزیع	باقیمانده	ساده	N95	نایلونی یکبار مصرف	معاینه و جراحی				
کل واردات	واردات اختصاصی به استان	تولید داخل (مراغه) به استان	۱۳۲۷	۱۱۰۶	۷۰۷	۱۱۷۶	۱۰۳۸	۱۳۸	۳۵۷۹	۳۶۵۱	۱۸	تولید	توزیع	تولید	توزیع		
			۱۳۶۲	۴۸۰	۱۸۴۱												
			۱۸۸۵														
۲۶۲۶۴۴۰	۲۶۲۶۴۴۰	۲۶۲۶۴۴۰	۲۶۲۶۴۴۰	۲۶۲۶۴۴۰	۲۶۲۶۴۴۰	۲۶۲۶۴۴۰	۲۶۲۶۴۴۰	۲۶۲۶۴۴۰	۲۶۲۶۴۴۰	۲۶۲۶۴۴۰	۲۶۲۶۴۴۰	۲۶۲۶۴۴۰	۲۶۲۶۴۴۰	۲۶۲۶۴۴۰	۲۶۲۶۴۴۰		

۱۴-۲- خلاصه بسته‌های حمایتی دولت در مقابله با آسیب‌های اقتصادی بیماری کرونا

حوزه	حمایت پیش‌بینی شده	مشمولین	وضعیت اجرایی
کسب و کارها	۱- برخورداری از بخشودگی جرایم اسفند ماه ۱۳۹۸ برای مودیانی که بدهی قطعی شده خود را تا پایان خرداد ۱۳۹۹ پرداخت نمایند.	کلیه کسب و کارها	اجرا می‌شود
	۲- برخورداری از بخشودگی ۱۰۰ درصدی جرایم برای مودیانی که برگه مالیاتی آنها از اول اسفند ماه ابلاغ و ظرف یک ماه نسبت به پرداخت اصل مالیات اقدام نمایند. بخشودگی جریمه اسفند ماه تا پایان خرداد ماه ۱۳۹۹ برای سایر مودیان اعمال می‌شود.	کلیه کسب و کارها	اجرا می‌شود
	۳- تمدید بخشودگی جرایم مالیاتی تا پایان خرداد ماه سال ۱۳۹۹ برای همه جرایم پرداخت نشده بدهی مالیاتی قانون موسوم به شرط پرداخت اصل مالیات تا خرداد ماه بخشوده می‌شوند. (مصوبه ۲۰۰/۹۹/۱ مورخ ۹۸/۱/۵ سازمان امور مالیاتی کشور)	کلیه کسب و کارها	اجرا می‌شود
	۴- لغو جلسات رسیدگی هیات‌های حل اختلاف مالیاتی تا پایان فروردین ۱۳۹۹ برای همه	کلیه کسب و کارها	اجرا می‌شود
	۵- تمدید اعتبار گواهی ثبت نام موقت در نظام مالیات بر ارزش افزوده تا پایان اردیبهشت ۱۳۹۹ که اعتبار آن تا چهار ماه منتهی به فروردین ۱۳۹۹ منقضی می‌گردد.	کلیه کسب و کارها	اجرا می‌شود
	۶- تمدید پرداخت ارزش افزوده نوبت چهارم سال ۱۳۹۸ تا ۳۱ فروردین ۱۳۹۹ برای تمام کسب و کارها و تا ۳۱ اردیبهشت ۱۳۹۹ برای چهارده گروه منتخب	پانزده گروه منتخب	اجرا می‌شود
	۷- توقف اقدامات اجرایی برای پانزده گروه منتخب	پانزده گروه منتخب	اجرا می‌شود
	۸- عدم نیاز به مراجعه و دریافت گواهی از امور مالیاتی برای صدور یا تجدید پروانه کسب تا آخر خرداد ۱۳۹۹	کلیه کسب و کارها	اجرا می‌شود
	۹- موقوف‌الاجرا شدن کلیه عملیات اجرایی موضوع فصل نهم از باب چهارم قانون مالیات‌های مستقیم (وصول مالیات) تا تاریخ ۱۳۹۹/۰۶/۳۱	پانزده گروه منتخب و سایر کسب و کارهای آسیب‌پذیر	اجرا می‌شود
	۱۰- بخشودگی صد در صدی جریمه عدم تسلیم اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده در صورت تسلیم اظهارنامه تا پایان روز چهارشنبه مورخ ۹۹/۰۲/۳۱	کلیه کسب و کارها	اجرا می‌شود

جدول (۲-۱۴): خلاصه بسته‌های حمایتی دولت در مقابله با آسیب‌های اقتصادی بیماری کرونا

حوزه	حمایت پیش‌بینی شده	مشمولین	وضعیت اجرایی
کسب و کارها بانکی	۱- تمدید درخواست استفاده از قانون تسهیل تسویه بدهی بدهکاران شبکه بانکی کشور مصوب ۱۳۹۸/۹/۲۰ مجمع تشخیص مصلحت نظام تا پایان خردادماه ۱۳۹۹	کسب و کارها - پانزده گروه منتخب	اجرا می‌شود
	۲- اعطای مهلت ۳ الی ۴ ماهه برای تسهیلات سرمایه در گردش پرداختی که در بازه زمانی فوق سررسید می‌شوند.	کسب و کارها	اجرا می‌شود
	۳- در راستای حمایت از واحدهای تولیدی الزام ارائه صورتهای مالی حسابرسی شده از ده میلیارد ریال به پنجاه میلیارد ریال در جهت اخذ تسهیلات افزایش یافته است.	کسب و کارها	اجرا می‌شود
	۴- انتقال ۳ ماه اقساط اسفند ۹۸ و فروردین و اردیبهشت ۹۹ کلیه تسهیلات قرض الحسنه به انتهای دوره بازپرداخت	کسب و کارها	اجرا می‌شود
	۵- انتقال ۳ ماه اقساط اسفند ۹۸ و فروردین و اردیبهشت ۹۹ کلیه تسهیلات مربوط به کسب و کارها به انتهای دوره بازپرداخت برای ۱۵ گروه آسیب دیده از کرونا	کسب و کارها	اجرا می‌شود
	۶- تخصیص تسهیلات به مبلغ ۷۵ هزار میلیارد تومان به بنگاههای اقتصادی با نرخ ۱۲ درصد و بازپرداخت ۲۴ ماهه و چند ماه تنفس (بازپرداخت از مهر ۹۹) شامل کسب و کارهایی که فعال و نیروهایشان را حفظ کرده اند. (به ازای هر کارگر ۱۲ میلیون تومان) و واحدهایی که بنا به دستور تعطیل شده اند به شرط حفظ نیروی کار (به ازای هر کارگر ۱۶ میلیون تومان تسهیلات) وثائق: زیر ۱۲ میلیون تومان سفته، بین ۱۲ تا ۴۸ میلیون تومان سفته و یک ضامن، ۵۰ تا ۱۲۰ میلیون تومان ۲ ضامن، تا ۱۸۰ میلیون تومان سه ضامن و ارقام بالاتر طبق روال عادی بانکها. شروع ارائه تسهیلات: از هفته سوم اردیبهشت فرآیند: ارسال پیامک به کارفرما «ثبت نام کارفرما در سامانه کارا» تایید دستگاه مربوطه و ارسال به بانک عامل» پرداخت - به صورت متمرکز اجرا می‌شود و تا کنون اختیاراتی به استانها تفویض نشده است. و بر اساس اعلام اداره کار از هفته سوم خرداد ماه مرحله پرداخت تسهیلات آغاز خواهد شد.	کسب و کارها	اجرا نمی‌شود. در حال تهیه دستور العمل
	۷- صاحبان کسب و کارها (اعم از حقیقی و حقوقی) سر رسید چکهای آنها در بازه زمانی ۹۸/۱۲/۱ لغایت ۹۹/۲/۳۱ بوده و برگشت خورده و منجر به صدور گواهی نامه عدم پرداخت گردیده است. ، حداکثر تا سه ماه پس از تاریخ برگشت چکهای مذکور ، مشمول محرومیت ها و ممنوعیت های ناظر بر چک برگشتی مقرر در ماده ۵ مکرر الحاقی به قانون صدور چک نمی گردند. (مصوبه شماره ۹۹/۴/۱۹۴ مورخ ۹۹/۱/۱۶ بانک مرکزی)	کسب و کارها - پانزده گروه منتخب	اجرا می‌شود

ادامه جدول (۲-۱۴): خلاصه بسته‌های حمایتی دولت در مقابله با آسیب‌های اقتصادی بیماری کرونا

حوزه	حمایت پیش بینی شده	مشمولین	وضعیت اجرایی
گمرکی	۱- تمدید پروانه های ورود موقت توسط گمرک وارد کننده موقت تا تاریخ ۹۹/۰۲/۱۵ با رعایت سایر مقررات و تشریفات من جمله ماده ۱۰۹ قانون امور گمرکی	کلیه واحدهای فعال در بخش واردات و صادرات	اجرا می شود
	۲- تمدید پروانه و تضامین مآخوذه در قبال پروانه‌های ورود موقت کالاها به ویژه کالاهای کشاورزی (که قبلا نیازمند برگزاری جلسه کارگروه ویژه بودند) تا تاریخ ۹۹/۰۲/۰۱ با رعایت سایر مقررات و تشریفات من جمله ماده ۱۰۹ قانون امور گمرکی	کلیه واحدهای فعال در بخش واردات و صادرات	اجرا می شود
	۳- تمدید مهلت پروانه‌های صادرات موقت تا ۹۹/۰۲/۱۵ به شرط عدم منظور شدن تضامین اخذ شده به درآمد قطعی دولت و همچنین عدم اعلام جرم برای آن	کلیه واحدهای فعال در بخش واردات و صادرات	اجرا می شود
تامین اجتماعی	۱- استمهال حق بیمه سهم کارفرما (۲۰ درصد) برای سه دوره منتهی به اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۹ (۱ اسفند ماه ۱۳۹۸ و فروردین و اردیبهشت ۱۳۹۹) توسط سازمان تامین اجتماعی برای پانزده گروه منتخب * کارفرما باید اول تیرماه به شعب مراجعه و نسبت به ترتیب پرداخت بدهی و تقسیط تا آخر اسفند ۹۹ اقدام نمایند.	پانزده گروه منتخب	اجرا می شود
	۲- تخصیص ۵ هزار میلیارد تومان به بیمه بیکاری * بیمه بیکاری به افرادی پرداخت خواهد شد که مشمول قانون کار تامین اجتماعی باشند و قبل از اسفند ۹۸ کارفرما نسبت به ارسال لیست و پرداخت حق بیمه فرد یا افراد بیمه شده به همراه ۳ درصد بیمه بیکاری به سازمان اقدام کرده باشد.	پانزده گروه منتخب	فعلا اجرا نمی شود. با رعایت شرایط اجرا خواهد شد
	۳- تمدید دفترچه‌های درمانی تا پایان اردیبهشت ماه بدون نیاز به مراجعه حضوری	کلیه کسب و کارها	اجرا می شود

ادامه جدول (۲-۱۴): خلاصه بسته‌های حمایتی دولت در مقابله با آسیب‌های اقتصادی بیماری کرونا			امکانات زیربنایی و انرژی	
اجرا می‌شود	کلیه کسب و کارها	۴- عدم نیاز به تایید استراحت‌های پزشکی توسط شورای پزشکی استان تا پایان اردیبهشت ماه		
اجرا می‌شود	کلیه دارندگان کارت مهارت	۵- تمدید اعتبار کارت مهارت کارگران ساختمانی، رانندگان و قالیبافان تا پایان اردیبهشت ماه		
اجرا می‌شود	پانزده گروه منتخب	۱- استمهال هزینه های برق و گاز مصرفی برای سه دوره منتهی به اردیبهشت ماه ۱۳۹۹ توسط وزارتخانه های نیرو و نفت برای پانزده گروه منتخب		
اجرا می‌شود	کلیه مشترکین خانگی و سایر مصارف	۲- تمدید مهلت پرداخت صورتحساب‌های بهای برق مصرفی جاری کلیه مشترکین خانگی و سایر مصارف تا پایان اردیبهشت ماه سال ۹۹		
اجرا می‌شود	کلیه کسب و کارها	۳- کلیه دستگاه‌های اجرایی و شهرداری‌های سراسر کشور مجازند نسبت به امهال یا بخشودگی کامل اجاره بهای اماکن واگذار شده به بخش خصوصی در طول دوره تعطیلی مربوط به جلوگیری از انتشار ویروس کرونا یا افزایش دوره بهره برداری حسب شرایط و چارچوب واگذاری اقدام نمایند.		
اجرا می‌شود	حوزه کشاورزی	۴- تعرفه حق آب کشاورزی در راستای اجرای ماده ۶۳ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و مبنای مندرج در ماده ۳ آیین نامه اجرایی آن نظیر هزینه‌های سرمایه‌گذاری، ارزش اضافی ناشی از تأمین آب، سهم تخصیص و شرایط اقتصادی و اجتماعی منطقه تعیین و ابلاغ گردیده است.		
اجرا می‌شود	حوزه کشاورزی	با عنایت به تکلیف قانونی وزارت نیرو مبنی بر بازپرداخت اعتبارات منظور شده در ابلاغیه بند ۴ حق اشتراک همچنان بر اساس تعرفه‌های ابلاغیه سال ۹۷ صورت می‌پذیرد. همچنین در خصوص فراهم نمودن استمهال یک ساله جهت پرداخت حق اشتراک امکان تقسیط بلند مدت پرداخت‌ها فراهم گردیده است و مشترک می‌تواند با مراجعه به شرکت آب منطقه‌ای استان از تسهیلات منظور شده در مقررات استفاده نماید.		

	شهرداری	۱- بخشودگی اجاره بهای مراکزی که در تملک شهرداری است به مستاجرین (کیو سک ها و مراکز خدماتی نیز شامل می شود)	مراکزی که در تملک شهرداری است	اجرا می شود
		۲- تخفیف و انتقال شرایط اخذ عوارض بر اساس مبنای سال ۱۳۹۸ از اسفند ماه به اردیبهشت و فروردین سال ۱۳۹۹	کلیه کسب و کارها	اجرا می شود
	سایر دستگاه- های اجرایی مجوز دهنده	۱- تمدید پروانه های بهره برداری تا پایان خرداد ماه سال ۹۹ برای کلیه مشترکین کشاورزی چاه های آب در راستای حمایت از تولید محصولات کشاورزی از شرکت آب منطقه ای استان	کلیه مشترکین دارای چاه های آب کشاورزی	اجرا می شود
		۲- کلیه مجوزهای قبلی صادره از سوی دستگاه های اجرایی و سایر نهادهای مراجع صادرکننده مجوز برای فعالیت ها و صاحبان کسب و کار و مشاغل تا پایان خرداد ماه ۹۹ تمدید می شوند.	کلیه کسب و کارها	اجرا می شود
اقشار آسیب پذیر	حمایت مالی	۱- طرح خرید اعتباری به اقشار آسیب پذیر و یا فاقد درآمد ثابت تا سقف ۴ میلیون خانوار بدون ضامن و بازپرداخت اقساط ۲۴ ماهه و سه ماه تنفس (خانوارهای یک نفره مبلغ یک میلیون تومان و دو نفره و بیشتر ۲ میلیون تومان)	اقشار آسیب پذیر	اجرا نمی شود
		۲- پرداخت بسته حمایتی مالی به ۳ میلیون خانوار فاقد درآمد از ۲۰۰ هزار تومان تا ۶۰۰ هزار تومان بسته به تعداد اعضای خانوار	اقشار آسیب پذیر	اجرا نمی شود
		۳- انتقال ۳ ماه اقساط اسفند ماه ۹۸ و فروردین و اردیبهشت ۹۹ کلیه تسهیلات قرض الحسنه به انتهای دوره بازپرداخت	اقشار آسیب پذیر	اجرا می شود
		۴- اعتبار یک میلیون تومانی به همه خانواده های یارانه بگیر	افراد یارانه بگیر	اجرا نمی شود

گزارش تفصیلی ستاد اقتصادی مقابله با کرونا در پیوست ۶ آمده است.

پیوست‌ها

- ۱- مشخصات فاز اول طرح تولید آلومینا از نفلین سینیت سراب
- ۲- مشخصات طرح تولید مس کاتد در مجتمع مس سونگون
- ۳- مشخصات پروژه معدن آهک گوره درق اهر
- ۴- مشخصات پروژه تولید مس کاتدی به روش هیپ لیچینگ / احداث کارخانه هیپ لیچینگ
- ۵- مشخصات کارخانه احداثی تولید کنسانتره فاز ۳ تغلیظ

نام طرح / پروژه				(پیوست ۱): فاز اول طرح تولید آلومینا از نفلین سینیت سراب			
تولیدات				عنوان محصول	ظرفیت	واحد سنجش	کاربرد محصول
				پودر آلومینا و بوهمیت	۷۰۰۰۰	تن	تولید شمش آلومینیوم و پایه کاتالیست
				نمک های صنعتی (کربنات پتاسیم، سولفات پتاسیم و کربنات سدیم)	۶۴۰۰۰	تن	تولید شیشه، کود کشاورزی، بهداشتی و ...
مساحت زمین (مترمربع)				۵۰۰۰۰۰			
مساحت زیر بنای احداثی(مترمربع)				۱- ساختمان های اداری و خدماتی ۶۵۰۰ ۲- ساختمان های آبی الاحداث بخش های صنعتی ۱۵۰۰۰۰			
تاریخ شروع طرح				پس از عقد قرارداد EPC			
تاریخ اتمام طرح				EPC۴۸ ماه پس از تنفیذ قرارداد			
مشارکت خارجی				دارد			
میزان پیشرفت فیزیکی (درصد)				۵			
امکانات زیر بنایی				میزان آب مصرفی مورد نیاز در سال (مترمکعب)		۱۲۰۰۰۰۰ برای فاز اول	
				توان برق مورد نیاز (مگاوات)		۳۰ مگاوات برای فاز اول	
سوخت				نوع سوخت مصرفی		گاز	
				میزان سوخت مصرفی (متر مکعب در ساعت)		۱۹۵۰۰	
سرمایه گذاری (فاز اول)				الف) سرمایه ثابت	میلیارد ریال	۰	
					میلیون یورو	۱۳۷	
				ب)سرمایه در گردش	میلیارد ریال	۵۰۰	
					میلیون یورو	۰	
				ج) سرمایه گذاری کل	میلیارد ریال	۵۰۰	
					میلیون یورو	۱۳۷	
				د) ارزش ماشین آلات	میلیارد ریال	۰	
					میلیون یورو	۱۰۰	
تکنولوژی بکار رفته در ماشین آلات				اروپایی، ایرانی و چینی			
تسهیلات دریافتی				ریالی		۰	
				ارزی		۰	
اشتغال (نفر)				مستقیم		۸۰۰	
				غیر مستقیم		۳۵۰۰	
نشانی محل طرح / پروژه				سراب: کیلومتر ۲۵ جاده سراب - تبریز			
توضیحات مختصر در مورد طرح / پروژه				احداث مخزن ۳۰۰۰۰ متر مکعبی به ارزش ۸۰ میلیارد و خط انتقال آب به طول ۲۷ کیلومتر به ارزش ۳۰ میلیارد ریال، پست برق به ارزش ۳۵۰ میلیارد ریال، احداث خط انتقال برق به ارزش ۳۰۰ میلیارد ریال، بخشی از سالن های اختلاط به ارزش ۵۰ میلیارد ریال، احداث پست گاز به ارزش ۲۰ میلیارد ریال			

نام طرح / پروژه			(پیوست ۲): طرح تولید مس کاتدی در مجتمع مس سونگون	
تولیدات	عنوان محصول	ظرفیت (تن در سال)		کاربرد محصول
	کاتد مس	۱۰۰۰۰۰		صنایع پایین دستی از جمله کابل سازی، صنایع الکترونیک و آلیاژ سازی
	اسید سولفوریک	۴۰۰۰۰۰		صنایع شیمیایی، لیچینگ کانی های فلزی و تولید کود های شیمیایی
مساحت زمین (مترمربع)		۴۵۰۰۰۰		
مساحت زیر بنای احداثی (مترمربع)		۱۸۰۰۰۰		
تاریخ شروع طرح		۱۳۹۹/۰۱		
تاریخ اتمام طرح		۱۴۰۲/۱۲		
مشارکت خارجی: ندارد				
میزان پیشرفت فیزیکی (درصد)		۶		
امکانات زیر بنایی	میزان آب مصرفی	۲۰۰۰۰۰۰ متر مکعب در سال		
	توان برق مورد نیاز	۸۰ مگاوات		
سوخت	نوع سوخت مصرفی	گاز طبیعی		
	میزان سوخت مصرفی	۱۶,۵۰۰,۰۰۰ متر مکعب در سال		
سرمایه گذاری	الف) سرمایه ثابت	۳۶۳	میلیون یورو	
	ب) سرمایه در گردش	۱۲	میلیون یورو	
	ج) سرمایه گذاری کل	۳۷۵	میلیون یورو	
	د) ارزش ماشین آلات	۱۶۵ میلیون یورو		
تکنولوژی بکار رفته در ماشین آلات		داخلی و خارجی		
تسهیلات دریافتی		۰		
اشتغال (نفر)	مستقیم	۴۵۰		
	غیر مستقیم	۲۰۰۰		
توضیحات مختصر در مورد طرح / پروژه		تبدیل کنسانتره مس به کاتد و ایجاد ارزش افزوده و جلوگیری از خام فروشی و تکمیل زنجیره تولید مس کاتدی در مجتمع مس آذربایجان		
(نظریه کارشناسی و ...)				

نام طرح / پروژه		(پیوست ۳): پروژه معدن آهک گوره درق اهر
عنوان محصول	ظرفیت (تن در سال)	کاربرد محصول
سنگ آهک	۱۰۰۰۰۰	تولید آهک هیدراته
مساحت زمین (متر مربع)		۴۰۰۰۰۰۰
مساحت زیر بنای احداثی (متر مربع)		۲۰۰۰
تاریخ شروع طرح		۱۳۹۵/۰۶
تاریخ اتمام طرح		۱۳۹۸/۱۱
مشارکت خارجی		ندارد
میزان پیشرفت فیزیکی (درصد)		۷۷٪ تا تاریخ ۹۸/۱۰/۲۵
میزان آب مصرفی در سال		۱۲۰۰۰۰ متر مکعب
توان برق مورد نیاز		۰,۲۵ مگاوات
نوع سوخت مصرفی		گازوئیل
میزان سوخت مصرفی		۸۰۰۰ متر مکعب در سال
الف) سرمایه ثابت	میلیارد ریال	۱۰۵
	میلیون یورو	-
ب) سرمایه در گردش	میلیارد ریال	-
	میلیون یورو	-
ج) سرمایه گذاری کل	میلیارد ریال	۱۰۵
	میلیون یورو	-
د) ارزش ماشین آلات		۳۵ میلیارد ریال
تکنولوژی بکار رفته در ماشین آلات		
تسهیلات دریافتی	ریالی	۰
	ارزی	۰
اشتغال (نفر)	مستقیم	۳۳
	غیر مستقیم	۶۰
توضیحات مختصر در مورد طرح / پروژه: (نظریه کارشناسی و ...)		
استخراج و دانه بندی سالانه ۱۰۰ هزار تن سنگ آهک مورد نیاز کارخانه آهک هیدراته اهر و سنگ آهک مورد نیاز پروژه کاتد در مجتمع مس سونگون		

(پیوست ۴): پروژه تولید مس کاتدی به روش هیپ لیچینگ / احداث کارخانه هیپ لیچینگ			نام طرح / پروژه
تولیدات	عنوان محصول	ظرفیت (تن در سال)	کاربرد محصول
مس کاتدی	۳۰۰۰	ساخت قطعات مسی و اجزاء تجهیزات الکتریکی و الکترونیکی	
مساحت زمین (مترمربع)			۸۴۰۰۰۰
مساحت زیر بنای احداثی (مترمربع)			۷۰۰۰
تاریخ شروع طرح			۱۳۹۷/۰۸
تاریخ اتمام طرح			۱۴۰۰/۰۲
مشارکت خارجی: ندارد			
میزان پیشرفت فیزیکی (درصد)			21
امکانات زیر بنایی	میزان آب مصرفی	۲۱۰۰۰۰ مترمکعب در سال	
	توان برق مورد نیاز	۵ مگاوات	
سوخت	نوع سوخت مصرفی	گاز طبیعی	
	میزان سوخت مصرفی	۲,۳۵۰,۰۰۰ مترمکعب در سال	
سرمایه گذاری	الف) سرمایه ثابت	۱۸۶۹	میلیارد ریال
		۱۳	میلیون یورو
		۱۹۴	میلیارد ریال
	ب) سرمایه در گردش	۰	میلیون یورو
		۲۰۶۳	میلیارد ریال
	ج) سرمایه گذاری کل	۱۳	میلیون یورو
	د) ارزش ماشین آلات	۱۱ میلیون یورو	
تکنولوژی بکار رفته در ماشین آلات			داخلی
تسهیلات دریافتی		ریالی	0
اشتغال (نفر)	مستقیم	۸۰	
	غیر مستقیم	۱۵۰	
نشانی محل اجرای طرح / پروژه			ورزقان - مجتمع مس آذربایجان
توضیحات مختصر در مورد طرح / پروژه : (نظریه کارشناسی و ...)			کانسنگ کم عیار و اکسیدی به صورت توده ای در محل انباشت شده و محلول اسید سولفوریک رقیق بر روی آن پاشش می شود و با جریان ثقلی محلول از میان خلل و فرج کانسنگ عبور کرده و آن را حل می کند. فلز مس از محلول حاوی عنصر معدنی به کمک فرآیندهای پالایش (جدایش با حلال یا تبادل یونی و الکترووینینگ) استحصال می گردد.

نام طرح / پروژه			(پیوست ۵): احداث کارخانه تولید کنسانتره فاز ۳ تغلیظ	
تولیدات	عنوان محصول	ظرفیت (تن در سال)	کاربرد محصول	
	کنسانتره مس	۱۵۰۰۰	تولید مس کاتدی	
	کنسانتره مولیبدن	۱۶۵۰	صنایع آلیاژی و ریخته گری	
مساحت زمین (مترمربع)		۷۰۰۰۰		
مساحت زیر بنای احداثی (مترمربع)		۴۰۰۰۰		
تاریخ شروع طرح		۱۳۹۷/۱۲		
تاریخ اتمام طرح		۱۴۰۲/۱۲		
مشارکت خارجی: ندارد				
میزان پیشرفت فیزیکی (درصد)		۲٪		
امکانات زیر بنایی	میزان آب مصرفی درسال	۲۵۰۰۰۰۰ متر مکعب		
	توان برق مورد نیاز	۳۰ مگاوات		
سوخت	نوع سوخت مصرفی	گاز طبیعی		
	میزان سوخت مصرفی	۸۰۰۰ متر مکعب در سال		
سرمایه گذاری	الف) سرمایه ثابت	۹۶۴۰	میلیارد ریال	
		۱۲۰	میلیون یورو	
	ب)سرمایه در گردش	۱۱۴۶	میلیارد ریال	
		-	میلیون یورو	
	ج) سرمایه گذاری کل	۱۰۷۸۶	میلیارد ریال	
		۱۲۰	میلیون یورو	
	د) ارزش ماشین آلات	۸۰۰۰ میلیارد ریال + ۱۰۰۰ میلیون یورو		
تکنولوژی بکار رفته در ماشین آلات		داخلی و خارجی		
تسهیلات دریافتی	ریالی	۰		
	ارزی	۰		
اشتغال (نفر)	مستقیم	۲۰۰		
	غیر مستقیم	۱۰۰۰۰		
توضیحات مختصر در مورد طرح / پروژه :		در این طرح علاوه بر اجرای کامل طرح فاز ۳ تغلیظ، زیر ساختهای لازم مانند ساختمان های اداری ، برق ، آب ، سنگ شکن و سایر موارد برای توسعه تغلیظ چهار نیز پیش بین شده است.		
(نظریه کارشناسی و ...)				

Amidi Publications

TABRIZ

ISBN:978-622-7481-26-6

انتشارات عمیدی

تبریز، خیابان امام، بازار بزرگ تربیت، طبقه پایین، پلاک ۴۰

تلفن: ۳۵۵۳۵۹۶۱ (۰۴۱)

